

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, JUNE – BIRŽELIO 6, 2013 • Vol. CIV Nr. 67

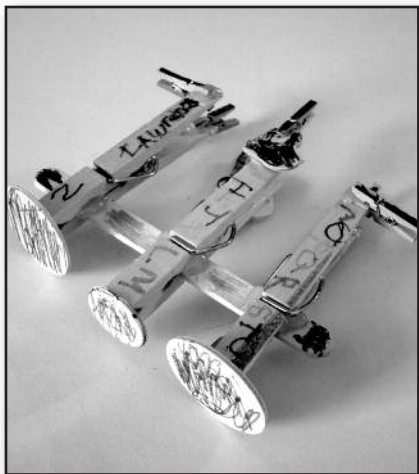
Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-05-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Baigėsi JAV LB Švietimo
tarybos konkursas – 8–9 psl.

„Yra ko pasimokyti iš JAV“ –
11 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Prezidentė D. Grybauskaitė stebėjo „Kardo kirtį“

Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir JAV ambasadorė Lietuvoje Deborah Ann McCarthy stebėjo „Kardo kirtį“.

Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

Pabradė (ELTA) – LR prezidentė Dalia Grybauskaitė Pabradės poligone trečiadienį, birželio 5 d., stebėjo tarptautines karines pratybas „Kardo kirtis 2013“.

Tai vienos didžiausių šiais metais rengiamų tarptautinių pratybų, kurias bendrai organizuoja JAV sausumos pajėgos Europoje ir Baltijos šalys.

„Išsikovojo svarbias saugumo garantijas – aiškius NATO gynybos planus, nuolatinę oro policijos misiją, Energetinio saugumo centrą. Tačiau ne mažiau svarbi mūsų pačių parengtis ir gebėjimas apginti šalį ir visą Baltijos regioną. Tam būtina kolektyvinės gynybos praktika“, – teigė šalies vadovė. – 2 psl.

A. Mockus: gyvenimas yra šventas

Vilnius (ELTA) – Buvęs Kolumbijos sostinės Bogotos meras ir kandidatas į Kolumbijos prezidentus dr. Antanas Mockus teigia, jog Kolumbijoje jam teko dirbti bandant mažinti žmogžudysčių skaičių. Jei jis gyventų Lietuvoje, jis imtųsi kovoti su savižudybėmis.

„Lietuviai yra labai savikritiški. Žiūrint į statistiką, atrodo, kad kiekvienas lietuvis jaučia didžiulį kaltės jausmą“, – kalbėjo jis birželio 3 d. Pasaulio lietuvių ekonomikos forume (PLEF).

Nors architektas Gediminas Urbonas A. Mockų pristatė anglų kalba, tačiau A. Mockus prabilo lietuviškai. „Man būtų gėda dabar kalbėti angliškai“, – plovimų sulaukusius žodžius ištarė jis. – 2 psl.

Lietuvės ir italo dukra – žiūrimiausios laidos vedėja

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Beveik tūkstantis – tiek buvo norinčiųjų užimti populiarios kulinarinės laidos „Check, Please!“ vedėjos Alpana Singh vietą. Šis televizijos serialas nėra įprastinės virimo pamokų laidos. Kas savaitę vedėja ir trys svečiai apsilanko pastarųjų mėgstamiausiuose Čikagos restoranuose, po to aptaria jų maisto ir aptarnavimo kokybę, interjerą, piniginę vertę. Šio įdomaus darbo norėjo paties įvairiausio plauko žmonės – nuo virėjų ir restoranų savininkų iki rašytojų, muzikų ir buvusių laidos svečių.

Tarp jų būta ir lietuvių. Apie Sauliaus „Sonny“ Vitkausko nesėkmingą, deja, bandymą perimti Alpana Singh vietą, pasakojome pereinamojo šeštadienio „Draugo“ laidoje. O štai kitai mūsų tautietei laimė nusišypsojo. – 14 psl.

Kulinarijos ekspertizės liudininkė – būsimoji „Check, Please!“ vedėja Catherine DeOrio (k.). „Check, Please!“ nuotr.

Nieko neturime savo, tik laikas yra mūsų. – Šv. Bernardas

Prezidentė D. Grybauskaitė stebėjo „Kardo kirtį“

Lietuvoje vyksta vienos didžiausių šiais metais rengiamų tarptautinių pratybų.

Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Pasak prezidentės, šios pratybos – puikus Baltijos regiono šalių ir JAV bendradarbiavimo pavyzdys. Valstybės, dalyvaudamos įvairiose pratybose, įgydamos patirties tarptautinėse operacijose, pasirengia įveikti tarptautines grėsmes, o susidarius krizinei situacijai regione – ir užtikrinti Baltijos regiono saugumą.

Pratybos „Kardo kirtis“ birželio 3–14 dienomis

vyksta Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Baltijos šalys, padedamos sąjungininkių, tobulina kolektyvinės gynybos, strategijų planavimo ir koordinavimo įgūdžius. Pratybose Lietuvoje dalyvauja daugiau nei 1,000 karių.

Kartu su Baltijos šalimis ir JAV pratybose dalyvauja atstovai iš Suomijos, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos, Lenkijos, taip pat NATO daigianacionalinio šiaurės rytų korpuso vadavietės, JAV karinių oro ir sausumos pajėgų Europoje, JAV nacio-

nalinių oro ir sausumos pajėgų gvardijų ir JAV sausumos pajėgų kadetų vadovybės.

Šalies vadovai buvo pristatyta pratybų eiga, dalyvaujančių valstybių štabų veikla. Prezidentė stebėjo į Pabradės poligoną atvykusių JAV karo medikų darbą.

Lapkričio mėnesį Lietuvoje taip pat vyks regioninės pratybos „Steadfast Jazz 2013“, per kurias bus išbandyti NATO kolektyvinės gynybos scenarijai.

A. Mockus: gyvenimas yra šventas

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvių kilmės politikas pasakojo, jog būdamas Bogotos meru dažnai savo miesto gyventojams kartojo posakį „Gyvenimas yra šventas“, bendradarbiavo su Katalikų bažnyčia siekdamas atkreipti dėmesį į didžiulį žmogžudysčių mastą.

Kolumbija yra viena iš pirmaujančių valstybių pasaulyje pagal žmogžudysčių skaičių. 2012 m. ten buvo nužudyta 15,000 žmonių, o 100,000 gyventojų tenka daugiau nei 33 žmogžudystės.

Dvi kadencijas Bogotos administracijai vadovavusio A. Mockaus pastangos padėjo smarkiai sumažinti žmogžudysčių skaičių Kolumbijos sostinėje. Jis taip pat prisidėjo prie šio miesto kultūrinio gyvenimo praturtinimo.

Kolumbijos lietuvis Bogotos miesto gyvenimą skatino keistis pasitelkdamas teatralizuotus, meninius būdus. A. Mockaus įsitikinimu, tokie veiksmai paveikia kur kas labiau negu žodžiai. Jis aiškino visiškai kitokią politikos sampratą, nei priimta „vado“ kultu pasižyminčioje Pietų Amerikoje ir skatino visus piliečius aktyviai dalyvauti sprendžiant bendruomenei aktualius klausimus.

Aurelijus Rutenis Antanas Mockus Šivickas – sėkmingų pokyčių įkvėpėjas, novatorius, filosofas, matematikas, politikas, tipologijos profesorius. 2010 m. A. Mockus pretendavo į Kolumbijos prezidento postą.

Garsusis lietuvis ne kartą pabrėžė, kad didžiausias kiekvienos šalies turtas yra jos žmonės. Jis aktyviai domisi situacija Lietuvoje ir savo veikla garsina šalies vardą pasaulyje.

Prie A. Mockaus prisijungė architektas Paulius Kulikauskas, grupės „Antis“ vadovas Algirdas Kaušpėdas bei Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas. Jie pradėjo diskusiją apie regioninę plėtrą bei urbanizaciją. PLEF A. Mockus dalyvauja dis-

kusijoje apie pasaulinius urbanizacijos ir regioninės plėtros iššūkius, kur dalijasi savo vadovavimo Bogotos miestui patirtimi, ieško sprendimų, kaip Lietuvai spręsti miestų ir regionų plėtros iššūkius ir kaip tapti aukšto laimės indekso šalimi.

Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas – didžiausias ekonomikos renginys pasaulio lietuviams, kuriantis dialogą su lietuvių kilmės verslo vadovais iš viso pasaulio.

Dr. Antanas Mockus.

Vilniuje, parodų ir kongresų centre „Litexpo“, garsiausi lietuvių kilmės kūrėjai ir verslininkai iš viso pasaulio dalinasi patirtimi ir įžvalgomis.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisikelti kopiją.

El. paštas:
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Šiandien puiki proga prisiminti maždaug dvidešimties metų senumo istoriją, kurios liudininku tapau, dirbdamas žurnalistu tuometinėje generolo Džoharo Dudajevo valdomoje Čečėnijoje.

Taigi 1994-ųjų vasaros pabaigoje beveik nebeliko vilčių, jog Kremlius su nepriklausomybę paskelbusiu Groznu tęs derybas naudodamas taikias priemones. Tačiau ilgėliau pagyvenus nepriklausomybės idėjomis susižavėjusioje Čečėnijos sostinėje buvo akivaizdu, jog rusiškų ultimatumų čečėnai neišsi-gas, ir jeigu nebus kitos išeities, tikrai ginsis. Ginsis atkakliai, narsiai, pasiaukojančiai.

Tuomet Grozne tvyrojusios nuotaikos buvo ypatingos: visi suprato, jog karas – neišvengiamas. Bet karo niekas nebijojo. Atrodė, kad čečėnus labiausiai kamavo neapibrėžtumas: karas ar taika? Jie lyg ir nebijojo pačio blogiausio sprendimo. Juos labiausiai vargino tebesitęsianti nežinomybė, kaip pakryps tai nutrūkstančios, tai vėl atnaujinamos Kremliaus – Grozno derybos.

Beje, sulyg kiekvieną dieną augančia įtampa į Grozną plūdo vis daugiau žurnalistų. Ypač iš Maskvos. Jei 1994-ųjų vasarą tuometinio „Čečėnpreso“ kambariai, kur visuomet galėdavome sužinoti oficialųjį valdžios požiūrį, būdavo apytuščiai, tai tų pačių metų rudenį ten jau susirinkdavo dešimtys žurnalistų. Daugiausiai – iš Maskvos. Tiesiog nebebūdavo kur kojos ikišti. O apie galimybę patogiai įsitaisyti prie rašomojo stalo niekas net nesvajėjo.

Ir štai vieną rytą į „Čečėnpreso“ būstinę atėję šios įstaigos vadovai pareiškė daugiau nebeteiksią jokios informacijos. Kodėl nutarta taip drastiškai pasielgti? Paaikškinimas buvo mažumėlę netikėtas: Čečėnijos vadovybei nusibodo vadinamieji „katės ir pelės žaidimai“. Ji linkusi daiktus vadinti tikraisiais vardais. O tai reiškia, jog oficialusis Groz-nas puikiai supranta: daugelis atvykusių žurnalistų sukaupęs žinias teikia ne redakcijoms, o Rusijos slaptosioms tarnyboms. Be to, kai kurie jaunuoliai ir merginos niekad nėra buvę nei žurnalistais, nei korespondentais. Spaudos atstovo pažymėjimai tėra tik priemonė paslėpti savo tikrąją darbovietę – Kremliaus slaptąsias tarnybas, įskaitant ir politines, ir karines žvalgybas.

Įdomiausia, kad niekas iš į kambarių sugužėjusių žurnalistų nepuolė kritikuoti čečėniško parėdymo. Berods, tik vienas JAV ar Didžiosios Britanijos žurnalistas pabandė garsiai stebėtis tokiu pareiškimu. Ir čia pat sulaukė paaikškinimo: esi akredituotas Maskvoje, todėl priverstas pataikauti Maskvos pozicijai, jei nešoksi pagal Maskvos dūdele, akreditacija bus atimta...

Tas Maskvoje akredituotas amerikiečių ar britų žurnalistas dar bandė ginčytis, esą toks čečėniškas požiūris primityvus, todėl juo negalima vadovautis. Bet ir vėl sulaukė antausio: čečėniška kontržvalgyba žino, kad Grozne tamsta sėdi jau keletą mėnesių, o leidinyje, kurį neva atstovauji, nepaskelbei nė vieno straipsnio čečėniška tematika, tad neaišku, ką gi čia veiki...

Tikriausiai nereikia priminti, kad bent jau tuo metu čečėnai buvo ypatingai palankūs lietuviams. Kiekvieną atvykusį iš Lietuvos, Latvijos ar Estijos laikė savo draugu, bičiuliu, bendraminčiu. Čečėnišką palankumą patirti teko ir šių eilučių autoriui. Patarimas atsargiai bendrauti su į Grozną pradėjusiais plūsti žurnalistais buvo vertingas.

Beje, tais 1994-aisiais net mintis į galvą nešovė, jog panaši padėtis kada nors gali susiklostyti ir Vilniuje. Pavyzdžiui, 2013-aisiais, Lietuvoje viešint Rusijos opozicionierių delegacijai. Skirtumas tik toks: Čečėnija nėra nei NATO, nei Europos Sąjungos (ES) narė, ir greičiausiai niekad nepriklausys šioms valstybių bendruomenėms. O Lietuva oficialiai ir jau senokai priklauso tiek NATO, tiek ES šeimai. Ir vis tiek, skirtingai nei Čečėnija, negali apsisaugoti nuo žurnalistais prisidengiančių rusų šnipų? Ir vis tiek nepajėgi užtikrinti Kremliaus politiką kritikuojančių svečių ramybės?

Toji informacija, kurią pateikė TV3 laida „Savaitės komentarai“ ir tinklalapis Delfi.lt, – iškalbinga. Taigi Vilniuje viešėjusi Rusijos opozicijos delegacija tvirtina: „Lietuvoje pilna rusų šnipų“.

Beliška priminti, jog Rusijos opozicijos atstovai Lietuvos sostinėje viešėjo šių metų gegužės pirmosiomis dienomis. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute gegužės 2-ąją buvo surengtas prasmingas pokalbis su Rusijos opozicijos atstovais Borisu Nemcovu, Vladimiru

Nejaugi Vilnius tėra Maskvos priemiestis, kur knibždėte knibžda FSB agentų?

GINTARAS VISOCKAS

Ryžkovu, Ilja Ponomariovu, Leonidu Gozmanu bei Vladimiru Milovu.

Kokią žinią mums pateikė Rusijos opozicionieriai? Autokratinis režimas Rusijoje vis labiau siautėja, įžūlėja. Manoma, kad Vladimiro Putino režimas gražiuoju nepasitrauks. Suprask, V. Putinas nesiruošia užleisti įtakos niekam kitam. Todėl svečiai iš Rusijos neatmetė galimybės, jog valdžios pasikeitimai Rusijoje vis tiek kada nors įvyks, bet jie vargu ar bus taikūs, ramūs, be aukų ir kraujo praliejimo. Taigi svečiai iš Rusijos nenustebtų, jei šios epochos pabaiga taptų skausminga ir tuos skausmingus padarinius patirtų ne tik Rusijos žmonės, bet ir daugelis Rusijos kaimynių.

Deja, Vakarai nežino, kaip bendrauti su V. Putino valdoma Rusija, kaip daryti jai teigiamą įtaką, todėl bejėgiškai trypcioja vietoje ir skelbia beprasmius pareiškimus apie padorumo, demokratijos ir laisvosios spaudos būtinumą. Atvirai kalbant, Va-

„Rusijoje pripratome, kad mus nuolat seka, ir mes jau išmokome juos atskirti pagal tai, kaip jie seka, kaip slepiasi nuo fotografavimo. Tačiau mus pribloškė, kad tai, ką mes kasdien matome Maskvoje, laisvai vyksta Lietuvos sostinėje Vilniuje. Buvo toks jausmas, kad tai – Maskvos priemiestis.“

karai pasimete, susidūrė su V. Putino išradingumu intrigoms, politiniams spaudimams ir klastoms.

Tiesa, kai kurie oratoriai ramino Lietuvą, esą Rusijoje nėra rimtų ketinimų Baltijos šalis jėga sugrąžinti į imperiją. Ukraina, Baltarusija, Armėnija, kai kurios Azijos šalys, priklausiusios imperijai – kas kita, o Lietuva, Latvija ir Estija neva ištrūko galutinai. Tačiau į klausimą, o gal Rusija ir nenori jėga sugrąžinti Baltijos valstybių, nes jas į savo įtakos sferų zoną sugrąžino ekonominėmis priemonėmis, – nesulaukta aiškaus, konkretaus paaikškinimo.

Įdomus buvo Rusijos ir Baltarusijos prezidentų palyginimas. V. Putinas mano esąs vyresysis Aleksandro Lukašenos brolis. O juk iš tiesų jis esąs tik jaunesnysis A. Lukašenos mokiny. Mat A. Lukašenka kur kas gudresnis: labai sumaniai ir užtektinai ilgai ekonomiškai „melžia“ Rusiją, ją išnaudoja. Svečiams iš Rusijos buvo pateiktas klausimas, kodėl Rusijoje vis dar toks populiarus Stalinas? Paaikškinimas – netikėtas. Stalino gerbėjai maždaug taip svarsto: Stalinas žudė, bet jis bent jau nevogė. O dabartiniai valdovai ir žudo, ir vagia. Taigi daugelis rusų ilgisi tokio „Stalino“, kuris nežudytų, bet ir neleistų pavaldiniams taip masiškai vogti, kaip vengiama šiandien. Žodžiu, jei norima, kad žmonės suvoktų demokratijos privalumus, reikia užtektinai ilgo laikotarpio.

Laisvos žiniasklaidos Rusijoje beveik nebeliko. Nepriklausomi leidiniai ir televizijos išnaikinti. Milžiniškų lėšų ir reklaminių užsakymų sulaukia tik tie leidiniai, kurie sutiko liaupsinti V. Putiną. Beje, premjerą Dmitrijų Medvedevą kritikuoti leidžiama tiek, kiek geidžia širdis. Net ir „marionete“, ir „pridurku“ leidžiama pavadinti. O V. Putino kritikuoti nepatartina, jei norima socialiai ir gražiai gyventi.

Tuo tarpu opozicinė žiniasklaida Rusijoje itin neįtakinga. Svarbiausia, kad ji nepasiekia žmonių, kuriems būtų labiausiai reikalinga.

Rusijos opozicionierių teigimu, susivienijimas „Gazprom“ – asmeninis V. Putino projektas. Bet jis akivaizdžiai netenka tarptautinio politinio ir ekonominio svorio. Gražiausios jo dienos – jau praeityje. Taigi netrukus „Europa išsivers ir be Rusijos dujų, ne už kalnų laikai, kai Amerikos laivai su skalūninėmis dujomis atplauks prie Europos krantų“.

Beje, Rusijos opozicionieriai tvirtino, jog viintelė išeitis – ne nuolaidžiauti, o spausti Rusiją, priverčiant ją laikytis bent jau elementariausių demokratinių nuostatų.

Štai kokią poziciją dėstė Vilniuje viešėję Rusijos opozicionieriai. Tikrai neatmestina galimybė, jog mūsų svečius Vilniuje prižiūrėjo ir atstovai iš Ru-

sijos žvalgybų. Todėl neturėtų nieko stebinti ir TV 3 laidos „Savaitės komentarai“ bei tinklalapio Delfi.lt pranešimai, esą „Lietuvos politikų ir politologų pakviesti į Vilniuje vykusią tarptautinę konferenciją rusų opozicionieriai teigė nuolat šalia jautę Rusijos saugumiečių kvėpavimą.“

Šios nuomonės laikėsi ir vienas iš tarptautinės konferencijos organizatorių ponas Audronius Ažubalis. Buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras parlamentaras A.

Ažubalis portalui delfi.lt tvirtino, jog svečiai iš Rusijos „visą buvimą Lietuvoje jautė vadinamąją globą, kuri kartais peraugdavo į, sakyčiau, primygtinį artimą sekimą ar stebėjimą, spaudimą.“

O Rusijos svečias politikas V. Ryžovas kalbėjo net dar aštriau. „Rusijoje pripratome, kad mus nuolat seka, ir mes jau išmokome juos atskirti pagal tai, kaip jie seka, kaip slepiasi nuo fotografavimo. Tačiau mus pribloškė, kad tai, ką mes kasdien matome Maskvoje, laisvai vyksta Lietuvos sostinėje Vilniuje. Buvo toks jausmas, kad tai – Maskvos priemiestis“, – TV 3 televizijos laidai „Savaitės komentarai“ ir tinklalapiui Delfi.lt pasakojo V. Ryžkovas.

Beje, visus užsienio žurnalistus, pareiškusių oficialų norą dirbti Lietuvoje valdžios įstaigose, pavyzdžiui, Prezidentūroje ar Seime, turėtų tikrinti Lietuvos „džeimsai bondai“. Tačiau iš oficialios Vilniaus reakcijos į Rusijos svečių nurodytą bėdą galima susidaryti nuomonę, jog analizavimo ir tikrinimo pareigą mūsų „džeimsai bondai“ atlieka visuomet, bet atlieka formaliai. Tik pamanyk, jie patys patikrinti, ar akreditacijos prašantis žurnalistas nėra svetimųjų šalių specialiųjų tarnybų agentas, – negali. Neturi galimybių. O kas tada gali? Kas turi tokias galimybes?

Į tai „pro pirštus“ linkusi žvelgti ir Lietuvos užsienio reikalų ministerija? Jokių rimtesnių, jokių atidesnių patikrinimų? Vadovaujamosi pasitikėjimo principu: jei užsienietis tvirtina esąs žurnalistas, jis tokiu ir laikomas?

Taigi ir vėl apie Lietuvoje nekliudomai veikiančius Rusijos bei Baltarusijos šnipus sužinome ne iš savų. Rusijos opozicionieriai įsitikinę, jog Rusijos FST atstovai mūsų šalyje veikia nepatirdami rimtesnių trukdžių, ir visiškai nekeista, kad nuoširdžiai stebisi tokiu lietuvišku „svetingumu“.

O Lietuvos įstaigos ir vėl pasirinko taktiką „tyla – gera byla“. Galima susidaryti nuomonę, jog Lietuvos valdžios struktūroms tokia padėtis, regis, nekelia didelių nepatogumų. Bet nejaugi mūsų valdžia linkusi priimti šias žaidimo taisykles kaip neišvengiamas?

Lietuvos valdžiai vertėtų padėkoti nebent už tai, jog Vilniuje viešėjusiems Rusijos opozicionieriams privataus kaltinimo tvarka nekeliamos baudžiamosios bylos dėl įžeidimų ir šmeižtų. Žinoma, taip tvirtindamas stipriai ironizuojau. Ir vis dėlto Lietuvos įstatymai taip „sukalti“, jog priežasčių atsidurti kaltinamųjų suole dėl įžeidimų bei šmeižtų rusų politikai turi socialiai. Juk svečiai iš Rusijos neturi konkrečių įrodymų, kad juos įkyriai lydėję, filmavę bei fotografavę žurnalistai iš tiesų yra GRU ar FSB agentai.

Svečiai iš Rusijos tik mano, kad juos, keletą dienų viešint Vilniuje, sekė apie penkiolika Rusijos slaptųjų tarnybų agentų. Šitaip teigdami jie vadovavosi ne tikrais dokumentais ir faktais, o sveiku protu ir gyvenimiška patirtimi.

Bet Lietuvos teismams juk šito neužtenka. Atsidūrę Lietuvos teismuose, mūsų svečiai labai lengvai būtų apkaltinti gandų platinimu ir dorų turistų ar žurnalistų šmeižimu.

Svečius iš Rusijos paprasta apkaltinti šmeižiant ir Lietuvos valstybines įstaigas. Pvz., Lietuvos Valsybės saugumo departamentą. Tik pamanyk, lietuviškieji „džeimsai bondai“, priklausantys vienam iš stipriausių pasaulyje aljansui – NATO, Vilniaus centre nepajėgia sutramdyti įžūliai besielgiančių kelių rusų šnipų?! Kur įrodymai, patvirtinantys, jog FSB vadovybė tomis dienomis tikrai buvo komandiravusi keletą ar keliolika savo darbuotojų į Vilnių sekti B. Nemcovą, V. Ryžkovą ar V. Milovą?

Tokių dokumentų neturite? Rusijos FSB direktorius šitos versijos nepatvirtina? Vadinasi, mielieji, platinate gandus. Vadinasi, esate gandonešiai. Taigi, remiantis demokratiniiais demokratinės Lietuvos įstatymais, nusipelnėte riebios baudžiamosios atsakomybės su milžiniška finansine bauda.

Laimė, taip neatsitiko. Tačiau Rusijos opozicionieriai turėtų įsisąmoninti, jog slaptųjų tarnybų veiklą tirti pavojinga ir Lietuvoje.

TELKINIAI

Mes labai laukiame savanorių

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą” remiami centrai Lietuvoje susilauks jaunų savanorių iš JAV

Birželio mėnesio pradžioje, šešiolika lietuvių kilmės jaunuolių iš JAV išvyksta į Lietuvą. Jie vyksta ne turistauti – tris savaites 6-iose iš 11-os org. „Vaiko vartai į mokslą” remiamų dienos centrų ir globos namų Lietuvoje (Vilniuje, Kazlų Rūdoje, Šateikiuose, Varėnoje bei Žemaičių Kalvarijoje) jie dirbs savanoriais. Vyresnių klasių gimnazistai ar ką tik gimnaziją baigę lietuviškai kalbantys jaunuoliai gyvena Čikagos apylinkėse, Illinois bei kitose valstijose – Michigan, Colorado ir New Mexico. Čikagoje gyvenantys būsimi savanoriai nuo vasario iki gegužės rinkosi diskusijoms ir pašnekesiams su patyrusia pedagoge Rita Vencloviene, organizacijos „Vaiko vartai į mokslą” projektą Lietuvoje koordinatore ir valdybos nare. Kai kuriuose susitikimuose dalyvavo ir valdybos narė Aldona Kamantienė. Organizacijos narė, pedagogė Viktorė Siliūnienė vedė pašnekesius su būsimų savanorių tėvais. (Rita ir Viktorė taip pat bus Lietuvoje tuo metu, kai savanoriai dirbs centruose, palaikys su jais ryšius). Ne Čikagoje gyvenantys savanoriai taip pat ruošėsi būsimam darbui, su tėvais aptarė temas bei užduotis. Centrų lankytojų šeimos patiria ekonomines, sveikatos problemas, bedarbiystę, įvairią priklausomybę, smurtą, mirtį ir kitokias netektis. Problemos šeimose paveikia ir vaikus bei jų elgesį centruose, ir apie tai buvo kalbama su būsimais savanoriais. Lietuvoje jie dirbs kartu su patyrusiais socialiniais darbuotojais, psichologais bei vietiniais savanoriais.

Pagrindinė pomokyklinių dienos centrų veikla yra mokslo metų laiku, kai vaikai ir jaunimas ateina į juos po pamokų. Centruose jie atlieka namų darbus, pavalgo, dalyvauja centrų vadovių, darbuotojų bei savanorių vedamose ugdymo programose, meno projektuose. Savanoriai centruose dirbs jau mokslo metams pasibaigus. Jie su centrų lankytojais žais komandinius žaidimus, sportuos, dalyvaus stovyklose, išvykose, užsiims rankdarbiais ir tiesiog bus kantrūs ir atjaunčiantys centrų lankytojų „vyresnieji broliai ir seserys”. Savanoriai įgys nepamirštamą patirtį, o jauni centrų lankytojai susipažins ir bendraus su šiek tiek už juos vyresniais lietuvių kilmės tautiečiais, iš JAV – jų naujais draugais.

Nors org. „Vaiko vartai į mokslą” koordinuoja savanorių pasiruošimą bei paskirstymą dirbti specifiniuose centruose Lietuvoje, visas kelionės išlaidas padengia jaunuolių šeimos. Org. „Vaiko vartai į mokslą” yra labai dėkinga savanoriams bei jų tėvams už jų pasiryžimą ir brolišką meilę jaunimui Lietuvoje.

Savanoriai: Gintarė Daulytė, Ariana Žliobaitė, Rūta Ulčinaitė, Vidas Kulbis, Tomas Čyvas, Sabina Sandoval, Aleksa Ruginiūtė, Angelytė Annarino, Nora Sadauskaitė, Kovas Polikaitis.

Dainos Čyvienės nuotraukos

Centruose

Jauni savanoriai įsijungs į kasdieninį centrų gyvenimą. Jiems bus suteikta proga vesti užsiėmusius bei žaidimus. Centruose gal teks atšvęsti ir gimtadienį – dienos centruose dažnai švenčiami gimtadieniai ir kitos šventės. (Centrų vadovės iš apsilankymų savo auklėtinių šeimose žino, kad dažnai tuose namuose yra visokių problemų ir šventės nebūtinai prisimenamos). Org. „Vaiko vartai į mokslą” jau pasiekė pranešimai apie centruose

kartu atšvęstas Kalėdų bei Velykų ir Atvelykio šventes, o taip pat aprašymai, kaip dviejuose centruose buvo minima Motinos diena.

Jonava

Ses. Loreta Ilekutė iš Jonavos rašė:

Gegužės pirmąjį sekmadienį – Motinos dieną, Jonavos Šv. Apaštalo Jokūbo parapijos vaikų dienos centro vaikai kartu su parapijos jaunimo grupės „Vartai” nariais, po šv. Mišių pakvietė parapijiečius

Popietė, skirta Motinos dienai, buvo šilta ir jauki.

į koncertą, skirtą mamytėms. Koncertą daina pradėjo trys mažiausi, bet ir drąsiausi mūsų vaikai – Gabija, Justas ir Kestas. Jiems dainuojant, kiti dienos centro vaikai koncerte esančioms mamoms dalijo gėles, kurias pora savaitių iki šventės patys gamino. Vaikai, kurių mamos atėjo į koncertą, labai džiaugėsi, kad gali įteikti gėlytę ir savo mamai. Vėliau vaikai ir jaunimas grojo instrumentais, deklamavo eiles, giedojo giesmes Švč. Mergelei, mūsų mamai Marijai, dainavo dainas apie mamą. Vaikų dienos centro vaikai per šią šventę pasipuošė tautiniais drabužiais, kuriuos prieš porą metų patys pasisiuvome.

Po koncerto vaikai su mamomis valgė skanų tortą ir bendravome. Vaikų dienos centro vadovė sesė Loreta pradėjo pokalbį su mamomis apie tai, kas joms yra Motinos diena, kaip jos jaučiasi būdamos mamos. Vaikams tai buvo proga išgirsti, kad jie savo mamoms yra dovana, kuri suteikia gyvenimui prasmę.

Žemaičių Kalvarija

Žemaičių Kalvarijos „Vilties vėrinėlių“ programos vadovė Jolanta Virbickienė dalinasi šio centro gyvenimo nuotrupomis:

Pagalčiau ir pas mus pavasaris. Tiesa pasakius, netgi vasara. Labai staigiai atšilo, viskas sužaliavo, sužydėjo. Neseniai turėjome viešnių iš JAV – trumpam buvo atvykusi Dai-va, su kuria susipažinome man lankantis Lemont 2011 metais. Švenčių proga ji vis atsiunčia dovanų mūsų vaikams. Miela buvo susitikti Lietuvoje. Tuoj po šv. Velykų sulaukėme ir dovanų iš JAV. Katalikiškos Seton mokyklos mokiniai dalyvavo socialiniame projekte padėti kitiems vaikams ir surinko kiekvienam mūsų centro vaikui po dėžutę dovanėlių. Mus surado viena buvusi kalvarijškė, kuri jau seniai gyvena JAV, bet lankė mūsų mokyklą. Vaikai labai džiaugėsi, jie parašė padėkos laiškelius. Vasarą ši moteris atvyks pas mus, tai turėsime progą perduoti juos vaikams iš Seton mokyklos. Kalbėjome su vaikais, kad tokie gerumo pavyzdžiai moko mus būti geresniais aplinkinių atžvilgiu, dalintis su stokojančiais, jei ne materialiais dalykais, tai širdies šiluma, patarnavimu, geru žodžiu.

Šiandien į popietę, skirtą Motinos dienai, kviečiame mamas. Vaikai nupiešė mamų portretus suruošėm parodėlę. Paruošėme dovanėles ir programą. Ir iš tikrųjų – popietė su mamomis buvo labai šilta ir jauki. Visai nemažai sulaukėme mamų, netgi vienas tėvelis atvyko (nors kvietėme tik mamas!)

Šį pavasarį turime naujos veiklos. Anksčiau centre dirbusi Gintė at-

vyko į centrą su pasiūlymu jos sodyboje vykdyti ekologiško ūkininkavimo programą. Ji dabar tuo užsiima. Pasitarėme su vaikais ir ėmėmės darbo. Mūsų vaikai Gintės sodyboje turi „Vilties vėrinėlių“ daržą, kur mokosi auginti daržoves. Derlių vešime į centrą. Vasarą lankysimės pas Gintę ir prižiūrėsime daržą, o rudenį visi džiaugsimės tuo, ką išauginome. Manau šis užsiėmimas išugdys vaikuose naujų reikalingų įgūdžių. Dažno tėvai nieko nesėja, neaugina, tad vaikai galės patys tuo užsiimti savo namuose. Man tereikia parūpinti sėklų, šiek tiek kuro, kad nuvežčiau iki Gintės sodybos. Vasarą vaikai žada važiuoti dviračiais. Bent tie, kurie juos turi.

Organizacijos veikla

Organizacija „Vaiko vartai į mokslą“ veikia jau penkiolika metų. Nuo 1998 metų ji telkia lėšas JAV, finansiškai remia dienos centrus Lietuvoje bei siunčia mokslo bei laisvalaikio priemones. Specialus organizacijos komitetas paruošė penkias ugdymo programas, kurios iki šių dienų yra naudojamos remiamuose centruose. Nuo 2000 metų, JAV lietuvių kilmės moksleiviai, studentai ir suaugusieji keliauja į Lietuvą savanoriauti organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ remiamuose pomokykliniuose dienos centruose. Jolanta Virbickienė, Žemaičių Kalvarijos dienos centro „Vilties vėrinėliai“ programų vadovė, jau trečią kartą priims jaunus lietuvių kilmės savanorius iš JAV. Ji valdybai rašė: „Savanorių mes visi labai laukiame, vaikai net nekantrauja, kaip nori susitikti.“ (Į šį centrą jauni lietuviai iš JAV atvyksta jau trečią kartą; šiemet jų – keturi.) Jų laukia ir kitų centrų jaunieji lankytojai.

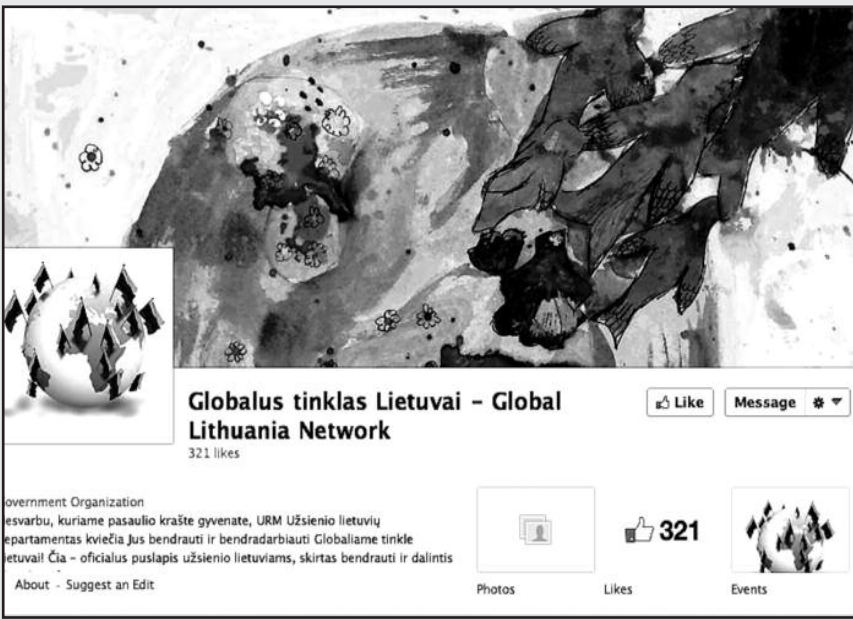
Organizacijos valdyba bei nariai 2013 metų savanoriams linki sėkmės bei prasmingos patirties Lietuvoje, jų tėvų bei senelių gimtinėje. Sėkmės Aleksai, Angelytei, Arianai, Gabrytei, Gabrieliui, Gintarei, Kovui, Lijai, Mantui K., Mantui N., Monikai, Norai, Rūtai, Sabinai, Tomui, Vidui! Lauksime išpūdžių, nuotraukų, pasisakymų apie šios vasaros patirtį. Jolantos Virbickienės iš Žemaičių Kalvarijos padėkos žodžiai tinka ne tik organizacijai, bet ir jauniems savanoriams: „Dar ir dar kartą ačiū iš visos širdies.“

Daugiau informacijos apie org. „Vaiko vartai į mokslą“ galima rasti tinklalapyje: www.childgate.org. Organizacija savo veiklą pradės rudenį narių susirinkimu, o sekmadienį, spalio 13 d., visus narius ir rėmėjus kviečia į tradicinius labdaros „Derliaus pietus“ (12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL).

Malonu rašyti padėkos laiškutį.

„Globalus tinklas Lietuvai“

Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentas įkūrė „Facebook“ puslapį „Globalus tinklas Lietuvai“!

„Globalus tinklas Lietuvai“ – tai erdvė, skirta bendrauti užsienio lietuviams ir visiems, kuriems įdomu, kaip gyvena tautiečiai visame pasaulyje. Čia jūs rasite naudingą informaciją apie vykstančius renginius, Diplomatinių atstovybių iniciatyvas, svarbius užsienio lietuviams klausimus, nagrinėjamus Lietuvos spaudoje ir daug kitos informacijos.

Ja kviečiame dalintis ir jus! Skelbkite jums svarbias naujienas, kurkite renginių nuotraukų albumus, skelbkite apie savo renginius, dalinkitės gera-ja patirtimi ir bendraukite!

Prie puslapio „Globalus tinklas Lietuvai“ prisijungti galite paspaudę šią nuorodą:

<https://www.facebook.com/pages/Globalus-tinklas-Lietuvai-Global-Lithuania-Network/527682157296632> arba „Facebook“ paieškos laukelyje įvedę puslapio pavadinimą „Globalus tinklas Lietuvai“.

Prisijunkite, dalinkitės šia nuoroda su draugais ir kolegomis ir žinokite viską apie lietuvių pasaulyje!

Užsienio lietuvių departamento informacija

Ambasada Dubline pirmoji įdiegė elektroninę eilių valdymo sistemą

LR ambasada Airijoje.

Airijoje gyvenantys lietuviai ir kitų šalių piliečiai nuo šiol konsuliniam priėmimui Lietuvos ambasadoje Dubline registruotis gali apsilankę ambasados interneto svetainėje <https://ie.mfa.lt> ir pasinaudoję čia įdiegta eilių valdymo atstovybėse sistema (EVAS).

Dėl pasų išdavimo ar keitimo, Lietuvos pilietybės klausimų, įgaliojimų suteikimo ar vizų išdavimo naujojoje elektroninėje sistemoje besiregistruojantys piliečiai patys gali pasirinkti pageidaujamą apsilankymo ambasadoje dieną ir laiką.

EVAS ambasadoje Dubline įdiegta atsižvelgiant į didėjančių konsulinių paslaugų poreikį Airijoje ir siekiant supaprastinti piliečių aptarnavimą užtikrinant kokybišką konsulinių paslaugų teikimą.

Ambasada Airijoje yra pirmoji Lietuvos diplomatinė atstovybė įdiegusi šią sistemą. Artimiausiu metu EVAS turėtų pradėti veikti ir kitose atstovybėse.

URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamentas

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Misija: pristatyti „Misija Sibiras“

S. FIL. KRISTINA VAIČIKONIENĖ

Ši pavasarį akademikai skautai turėjo progą arčiau susipažinti su begaliniais Sibiro plotais, lietuvių tremtinių kančiomis ir Lietuvos jaunimo pastangomis prisiminti ir pagerbti nukentėjusius. S.v. t.n. Audriaus Aleksiūno namuose susirinko ne tik Čikagos ir jos apylinkių ASD Korp!Vytis ir Filisterių skautų sąjungos nariai, bet ir akademikai iš Washington, DC, atvykę į Lietuvių skautų sąjungos posėdį.

„Misija Sibiras“ – tai ekspedicija į vietas, kuriose tarp 1941 ir 1952 metų tremtyje gyveno daugiau nei 132,000 lietuvių. Žygio dalyviai suranda seniai apžėlusius kapus, juos aptvarko, atstato kryžius ir lenteles su mirusiųjų vardais. Kartais jie net sutinka tremtinių ar jų palikuonių, kurie dėl įvairių priežasčių niekada negrižo į Lietuvą. 2012 metais Lietuvos jaunimas jau šeštą kartą atliko tokį žygį. (2006 metais žygyje dalyvavo Amerikos lietuvis Justinas Riškus – skautas iš Lemont, IL).

Apie dalyvavimą „Misija Sibiras 12“ mums pasakojo Eglė Česnakavičiūtė. Ji Amerikoje viešėjo visą savaitę, susitikinėjo su įvairiomis grupėmis, pasakojo apie savo žygį. Mums renkantis į susitikimą, Eglė karšta arbata stengėsi atgaivinti savo užkimusį balsą. Tačiau nei nuovargis, nei užkimusi gerklė nenumalšino jos entuziazmo, kai ji pradėjo pasakoti apie savo nepakartojamą kelionę.

Kelionė nebuvo lengva. Vasarą Sibire labai karšta, nuolatai puola vabalai, atstumai tarp buvusių lietuvių gyvenviečių – dideli, o išklavimo sąlygos – sunkios. Dalyviai miega palapinėse, prausiasi ežeruose ar šaltiniuose (jei tokių randa), valgo tai, ką gali nusipirkti vietiniuose turguose ir, ieškodami kapaviečių, pėsti eina daug kilometrų.

Patekti į tokią komandą taip pat nelengva. Eglė aiškino, kad pirma vyko atranka. Apie 1,700 norinčių dalyvauti kandidatų nuo 18 ir 35 metų amžiaus užpildė anketą-prašymą. 74 buvo atrinkti bandomajam 55 kilometrų žygiui Lietuvoje. Iš jų organizatoriai išrinko 15 dalyvių, norinčių dalyvauti „Misija Sibiras 12“. Šie jaunuoliai ne tik įveikė fizinės kliūtis, bet ir pasižymėjo patriotizmu, sugebėjimu susigyventi su kitais bei žygio tikslo ir svarbos supratimu. Išrinktieji pasižadėjo po žygio pasakoti kitiems apie „Misija Sibiras“. 2012 m. žygio uždavinys buvo surasti lietuvių tremtinių kapines Chakasijos Respublikoje. Dalyviai, lydimi „Misija Sibiras“ vadovo Gintauto Alekno, iš Vilniaus išvyko liepos 20 d. Grižo – rugpjūčio 3 d.

Nuotraukose matėme, kokiomis sunkiomis sąlygomis gyvena šių dienų paprasti Sibiro kaimo žmonės. Galėjome tik įsivaizduoti, kiek kartų sunkiau buvo mūsų tėvynainiams vyrams, moterims, kūdikiams, seneliams, sveikiems ir ligoniams, kurie be jokio pasiruošimo buvo priversti važiuoti į tokį kraštą. Eilės kapų, kai kurie su išlikusiais tradiciniais lietuviškais kryžiais, liudija apie jų likimą. Kapai dažnai buvo aptverti tvorelėmis, kas padėjo žygio dalyviams juos atrasti. Kai kur dar išliko lietuvių pasodintos rūtos. Eglė pasakojo, kad lietuviai buvo palaidoti taip, kad kūnas gulėtų kojomis į Lietuvą.

Nuotraukos taip pat liudija apie žygio dalyvių pasiryžimą atlikti savo pareigą. Visi žygiavo ryžtingai, nešini sunkiomis kuprinėmis. Dienoraščiuose rašė kelionės įspūdžius, kad nė vienos dienos įvykių neužmirštų. Maistą virė ant laužo. Kartą, kad patirtų dalelę tremtinių gyvenimo, išsivirė arbatos iš pušų spyglių, su džiaugsmu bendravo su netikėtai sutiktais buvusiais tremtiniais, kurie paskutinį kartą girdėjo lietuvių kalbą prieš keletą dešimtmečių. Iš Eglės pasakojimo supratome, koki gilią įspūdį jai paliko ši kelionė. Ji ragino visus jaunus Akademikus rimtai pagalvoti apie dalyvavimą kitoje ekspedicijoje.

Truputį pasivažiinę, susirinkome prie pianino. Iš seno skautiško dainorėlio dainavome ir mums, ir Eglei gerai žinomas dainas, kol atėjo laikas skirstytis po namus. Eglė ruošėsi dar savaitę pabūti Čikagoje bei kitiems pristatyti „Misija Sibiras“.

Daugiau sužinoti apie šį projektą galite „Misija Sibiras“ svetainėje internete: <http://www.misijasibiras.lt/2013/>

Ten rasite ne tik žinių apie šių metų ekspediciją, bet ir nuotraukų bei dienoraščių ištraukų iš ankstesnių kelionių.

Būrys akademikų skautų po susitikimo su Egle Česnakavičiute.

Dianos Ramanauskaitės nuotraukos

Eglė Česnakavičiūtė prisiminimui Čikagos ASD Korp!Vytis pirmininkui ps. t.n. Audriui Aleksiūnui įteikė keletą dovanėlių.

Eglė Česnakavičiūtė kartu su akademikais dainuoja visiems gerai žinomas dainas.

A.S.D./Korp! Vytis PRANEŠIMAS

Labai kviečiame tapti ASD/Korp! Vytis Čikagos skyriaus „Facebook“ gerbėjais („like us“), kad galėtume turėti kuo daugiau pasekėjų!

Tautinis atgimimas, krikščionybė ir lietuviai protestantai – 3

Tęsinys. Pradžia gegužės 30 d.

DONATAS JANUTA

IV. Lietuviškoji Prūsija

Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Kazimiero Jogailaičio dukters sūnus, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino palikuonis Albrechtas Brandenburgietis, buvo paskutinysis vokiečių karžygių Ordino didysis magistras. 1521 m. Ordinui pralaimėjus paskutinį karą prieš Lenkiją, jis tapo Lenkijos karaliaus vasalu.

Susidomėjo reformacija, susipažino su Martin Luther, ir 1525 metais, priėmęs liuteronų tikėjimą, vokiečių Ordino valstybę paskelbė pasaulietine Prūsijos kunigaikštyste. Taip šie, 200 metų kardu ir ugnimi vedę lietuvius į katalikybę, patys atsisakė katalikybės, tapo ir išliko protestantais.

Siekdamas platinti liuteronybę, Albrechtas pradėjo plačią liaudies švietimo programą. Jis statė mokyklas, leido vadovėlius lietuvių, prūsų ir lenkų kalbomis, kvietė mokslininkus ir mokytojus. Įsteigė Karaliaučiaus universitetą ir iš Didžiosios Lietuvos pakvietė Abraomą Kulvietį, Martyną Mažvydą, Stanislovą Rapolioną ir kitus Lietuvos protestantus, kurie tapo pirmieji Karaliaučiaus universiteto studentai bei profesoriai. Albrechtas rūpinosi ir lietuvių liuteronų kunigų paruošimu, skyrė lietuviams stipendijas.

Remdamas lietuvių valstiečių švietimą, jis kartu bendravo su didžiosios Lietuvos valdovais ir didikais. Albrechto ryšiai su lietuviais nebuvo vien protestantų tikybai plėsti. Šis buvęs Lietuvos mirtino priešo, vokiečių karžygių Ordino didysis magistras, artimas Lietuvos didžiųjų kunigaikščių giminaitis, vienu laiku politiniais žingsniais bandė pasiekti tai, ko vokiečių Ordinas per šimtus metų nepajėgė kardu – tapti Lietuvos didžiosios kunigaikštijos valdovu.

Prūsijos visuomenėje plačiau pradėta vartoti lietuvių kalba. 1638 metais Prūsijos valdžia net turėjo išleisti įsakymą, kad kas antrą sekmadienį bent vieną kartą kunigas privalo sakyti pamokslą vokiškai. 1718–1944 m. Karaliaučiaus universitete, o universiteto spaustuvėje buvo spausdinamos knygos lietuvių kalba. 1811 metais netoli Įsručio įsteigta lietuvių mokytojų seminarija veikė ligi 1924 metų. Maždaug nuo XVIII šimtmečio vidurio didžiuma Prūsijos lietuvių valstiečių buvo raštingi, tuo tarpu dauguma etninės Lietuvos valstiečių buvo palikti beraščiais.

V. Lietuvių tautinis atgimimas

Protestantų liuteronų kunigas Martynas Mažvydas 1547 metais Prūsijoje davė pradžią lietuvių rašomajai kalbai. Kitas Prūsijos liuteronų kunigas Kristijonas Donelaitis (1714–1780) savo epinėje poemoje „Metai“ priminė, kad iš prigimties visi žmonės yra lygūs ir žadino lietuvininkų tautinę sąvoką.

Lietuvoje protestantų reformacija pirmoji vertino liaudį ir liaudies kalbą, pirmoji rūpinosi valstiečių mokslu. Iki reformacijos Lietuvos raštija jau buvo pradėjusi žengti lenkų kalba. Reformacija priverė Lietuvos katalikybę rūpintis liaudies švietimu. Iš pradžių kontrareformatai, ypač jėzuitai, lietuvių kalbos skleidime ėmė lenktyniauti su protestantais.

Bet XVI amžiaus pabaigoje, praėjus reformacijos pavojui, Lietuvoje praėjo ir noras remti gimtąją valstiečių kalbą. Tų laikų visuomenę sudarė didikai ir bajorai. Liaudis buvo baudžiauninkai ir visuomenėje neturėjo balso. Didikai ir bajorai reikalavo lenkų kalbos, lenkiškų knygų ir lenkiškų pamokslų. Didžiuma Lietuvos dvasininkijos stengėsi juos patenkinti, ir patys sulenkėjo.

Senovės lietuviai išvystė savą kalbą ir savą turtingą pagonišką kultūrą dar būdami beraščiai. Bet raštas yra tapęs kultūros ir kalbos išlikimo būtinybe. Vargu ar kuri tauta gali išlikti be savos kalbos. Krakių klebonas, Žemaitijos kanau-

Karaliaučiaus universitetas 1930 metais.

Otto von Mauderode (1852–1909) – Tilžės spaustuvės savininkas. Spaudos draudimo laikais leido gausią lietuvišką spaudą, platinamą Didžiojoje Lietuvoje. Knygnešių globėjas.

ninkas, humanistas Mikalojus Daukša, 1599 metais rašė: *Visais amžiais žmonės kalbėjo savo gimtąja kalba ir visados rūpinosi ją išlaikyti, turtinti, tobulinti ir gražinti. Nėra tokios menkos tautos, nėra tokio niekingo žemės užkampio, kur nebūtų vartojama sava kalba. (...) Ne žemės derlumu, ne drabužių skirtingumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir ne pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savo kalbą, kuri didina ir išlaiko bendrumą, santaiką ir brolišką meilę.*

Prūsijoje išsivystė dabartinės lietuvių bendrinės rašomosios kalbos pagrindai. Lietuviškas raštas Prūsijoje buvo išsaugotas per lenkmetį ir per spaudos draudimą – ligi pat XIX amžiaus tautinio atgimimo. Tilžės miestas, įkurtas Prūsijoje ant Nemuno kranto priešais Pagėgius, daug metų buvo ne tik Mažosios, bet ir visos Lietuvos lietuviškos kultūros centras. Tilžės spaustuvės 1816–1919 metais išleido apie 2,500 lietuviškų knygų, daugybę laikraščių ir periodinių leidinių.

Spaudos draudimo laikais, kada sulenkėjusi Lietuvos dvasininkija dar dažnai sakydavo valstiečiams, kad „lietuviškų poterių Dievas negirdi“, Tilžėje buvo spausdinamos lietuviškos knygos ir, knygnešių perneštos per sieną, platinamos Lietuvoje. Čia veikė garsioji Otto von Mauderode spaustuvė, Martyno Jankaus, Enzio Jagomasto ir kitos lietuviškų leidinių spaustuvės. Iš Tilžės ir Ragainės į Lietuvą slapta ateidavo Jono Basanavičiaus „Aušra“ ir Vinco Kudirkos „Varpas“.

Martynas Šernas (1849–1908) – savaitraščio „Lietuviška ceitunga“ redaktorius, vienas iš dr. Jono Basanavičiaus žurnalo „Aušra“ sumanytojų ir pirmojo numerio finansinis rėmėjas, Klaipėdos spaustuvės savininkas.

Lietuviai liuteronai, panaudodami reformacijos sukurtas sąlygas, išvystė lietuvišką rašybą ir išsaugojo ją Prūsijoje kelis šimtus metų. Lietuvių kalbai, kultūrai ir lietuvių tautos išlikimui pavojai grėsė tiek iš vokiečių Ordino, tiek iš Rusijos slavų. Bet ilgiausiai besitęsiantis pavojus buvo lenkų hegemonijos siekiai, atėję į Lietuvą per valdovus, bajoriją ir dvasininkiją.

Praėjus daugiau kaip 500 metų po to, kai Jogaila atnešė Lietuvai lenkišką krikščionybę, arkivyskupas Jurgis Matulaitis pagaliau atskyrė Lietuvos katalikus nuo lenkų įtakos. Iki 1926 metų Lietuvos katalikų Bažnyčia priklausė Varšuvos ir Mogiliavo provincijoms ir buvo pavaldi jų vyskupams. Tais metais, užbaigdamas vyskupo Pranciškaus Karevičiaus ir arkivyskupo Jono Skvirecko pradėtą darbą, arkivyskupas J. Matulaitis su Romos sutikimu įkūrė atskirą Lietuvos bažnytinę provinciją. Pagaliau, netrukdoma pašalinių svetimšalių įtakų, katalikų Bažnyčia Lietuvoje galėjo galutinai orientuotis į Vakarus ir laisvai žengti Kristaus nurodytu keliu – lietuvių kalba ir lietuviškoje dvasioje.

Visuomet sunku pranašauti, kas būtų buvę, jeigu įvykiai būtų susiklostę kitaip. Bet jeigu ne lietuviška reformacija ir ne Prūsijos lietuviai protestantai, lenkiška galėjo tapti ne tik Lietuvos krikščionybė, bet taip pat raštija ir pati tauta.

Pabaiga

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Baigėsi JAV LB Švietimo tarybos piešimo ir rašymo konkursas

2–3 klasių grupė

Mano gražiausių žodžių žodynas

Ačiū – tai padėkos žodis.
Brolis – tai yra mano šeima.
Geras – tokiu reikia būti.
Gražus – gražiai skamba.
Lietuva – tai yra mano tėvynė.
Lietuvis – aš esu toks.
Mama – mama mane pagimdė.
Myliu – tai pats gražiausias jausmas.
Mokytoja – ji mane moko.
Pinigai – pinigų reikia.
Prašom – tai mandagumo žodis.
Sesė – aš ją labai myliu.
Svarbus – reiškia reikalingas.
Tėtis – tai svarbus žmogus.
Tėvynė – tai yra mano gimtinė.

Markas Učkuronis,
K. Donelaičio lit. m-la, 3 kl. **I vieta**

***
Arklys gyvūnas, ant kurio joja žmonės.
Arkliai valgo žolę. Jie gyvena ant žemės.
Dievo karvelė: raudonas ir juodas vabalas, kur skrenda ir vaikšto.
Gaublys: pavyzdys pasaulio.
Knyga: kažkas, kur žmonės skaito.
Mamytė: moteris, kuri mane pagimdė.
Saulė: kuri šviečia.
Širdis: meilės simbolis.
Plaukai: kažkas, kur auga ant galvos.
Pelė: mažas gyvūnėlis, kuris valgo sūrį.
Sūris: maistas.

Gintarė Bartulytė,
LA Šv. Kazimiero lit. m-la, 2 kl. **II vieta**

***
Gimtadienis. Šiandien yra mano gimtadienis.
Arkliukas. Čia mano arkliukas.
Mamytė. Aš myliu savo mamytę.
Gėlytės. Mama augina gėlytes.
Draugė. Tu esi mano draugė.
Mokykla. Aš einu į mokyklą.
Eglė. Miške auga eglė.
Močiutė. Aš eisiu pas močiutę.
Saulė. Saulė šviečia ir šildo.
Sniegas. Krenta baltas sniegas.
Zuikis. Ar čia tavo zuikis?
Uoga. Močiutės darže prisiskyniau uogų.
Akmuo. Žiūrėk, koks didelis akmuo! Žvaigždė. Naktį danguje žiba žvaigždė.
Kiemas. Aš žaidžiu kieme.

Amelia Calderon,
Gedimino lit. m-la, 3 kl. **III vieta**

Lukas Perchanok, Detroit „Žiburio“ lit. m-la, 1 kl. „Lėktuvėlis“. II vieta

Viktorija Saulis, Lemont Maironio lit. m-la 3 kl. „Lietuva iš paukščio skrydžio“. III vieta

7–8 klasių grupė

Diskusija pagal Justino Marcinkevičiaus eilėraštį „Gimtoji kalba“

Visos kalbos yra svarbios savo tautai. Be kalbos žmogus negalėtų išreikšti savo norų, minčių ir emocijų. Kiekviena tauta ir jos žmoėns didžiuojasi savo gimta kalba. Lietuvių kalba yra viena iš sunkiausių kalbų išmokti pasaulyje, ji ir viena iš seniausių kalbų pasaulyje. Visos tautos turi savo kalbą ir yra labai laimingos, kad yra žmonių, kalbančių ta kalba.

Man labai patiko Justino Marcinkevičiaus eilėraštis „Gimtoji kalba“. Jis labai gražus, jame kalbama apie lietuvių kalbą, jos svarbą, grožį ir reikšmę. „Gimtųjų žodžių apkabintas“ – reiškia, kad visos kalbos turi savo žodžius, kurie susilieja į sakinius ir išreiškia gilią mintį. Žodžiais aš noriu ir galiu apkabinti kiekvieną, nes juos aš myliu ir branginu. Ir aš gyvas kalboje, nes jeigu nebūtų kalbos, tada nebūtų ir tautos, nebūtų mano tėvų, senelių. Aš jaučiuosi tikru lietuviu Amerikoje, nes kalbu lietuviškai namuose, nors esu labai toli nuo Lietuvos. Pasaulis būtų labai tamsus, niūrus, nuobodus, jeigu nebūtų kalbos. „Kas moka žodį – randa kelią“ – man reiškia, kad jeigu tu nemoki kalbos, tai nerandi kelio gyvenime.

Aš didžiuojuosi, kad moku lietuvių kalbą. Mano visi draugai amerikiečiai labai nori išmokti lietuvių kalbą, bet tai labai sunku, nes ir man nelengva. Mokytojos negali ištarti mano pavardės ir kartais net mano vardo. Skamba juokingai, bet tai – tiesa.

„Lietuviška knygelė, kaip neregiui lazda“ – reiškia, kad lietuviui lietuviška knyga yra tokia pat svarbi, kaip ir nematančiam žmogui lazda, be jos – nė žingsnio į priekį ir kartu sako „tu duona mums esi“. Tai reiškia, kad duona yra kaip kalba, ją mes valgome, branginame, mylime ir saugome. Man yra labai svarbi mano kalba. Ir aš didžiuojuosi, kad aš ją žinau,

galiu viską suprasti, skaityti, rašyti, kalbėti lietuviškai. Ir aš norėčiau važiuoti į Lietuvą ir aplankyti savo gimines bei pamatyti, kokia graži yra mūsų Lietuva. Mano visi draugai svajoja ir sakė, kad mes visi važiuosime į Lietuvą, kai mums bus 18 metų. Tik dar reikia susitaupyti pinigų bilietui.

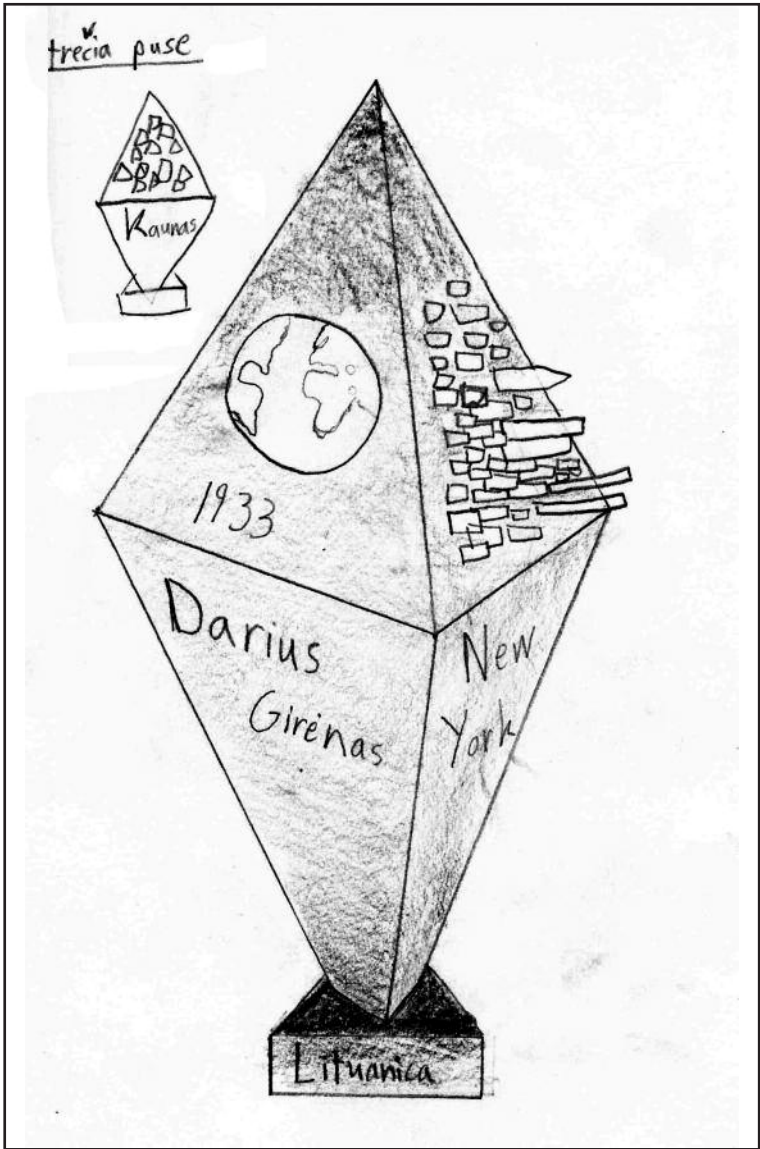
Aš gimiau Lietuvoje, Vilniuje, bet jau 9 metus nemačiau Lietuvos. Labai jos pasiilgau, todėl ir toliau mokysiuos lietuviškoje mokykloje, kad kuo geriau kalbėčiau lietuviškai. Nemokėdamas lietuvių kalbos, nebūsiu tikru lietuviu. Kalbėkime lietuviškai, mylėkime savo kalbą, dėkokime tėveliams, seneliams ir mokytojams, kad mums padeda išlaikyti lietuviybę Amerikoje, nes be kalbos neliks mūsų tautos. Aš myliu Lietuvą ir lietuvių kalbą, taip, kaip J. Marcinkevičius perteikia savo eilėraštyje „Gimtoji kalba“.

Karolis Blaževičius,
Detroit „Žiburio“ lit. m-la, 8 kl. **I vieta**

Andrius Deushle, Lemont Maironio lit. m-la, 6 kl. „Jubiliejinis medalis“. I vieta
Organizatorių nuotraukos

Andrius Bernatonis, Boston lit. m–la, 10 kl. „Paminklas didvyriams”. I vieta.

***
Be kalbos negalėtume gyventi, negalėtume suprasti, ko kiti žmonės nori, ką mąsto, sako arba jaučia. Mums reikia kalbos. Kalba, kultūra ir žmonės yra labai svarbu. Žmonės didžiuojasi savo kalba, nes tai yra jų kultūros ir šalies dalis. Lietuvių kalba yra labai brangi ir svarbi lietuviams, nes tai – mūsų tautos pagrindas.

Justinas Marcinkevičius labai myli lietuvišką kalbą. Tu gali tai girdėti ir jausti jo žodžiuose. Jis rašo, kokia svarbi yra lietuvių kalba. Lietuvius kalba ir kultūra išsigelbėjo nuo daug įsibrovėlių ir dviejų pasaulinių karų. Lietuvių kalba išsigelbėjo, nes lietuviai neleido niekam jos sunaikinti. Žmonės žuvo dėl jos. Jie kalbėjo lietuviškai visada, kad ir kaip buvo sunku. Jeigu tų žmonių nebūtų buvę tada, ir manęs čia nebūtų. O gal aš šitą rašinį rašyčiau rusiškai? Man – didelė garbė mokėti šią kalbą, nes mano mama, seneliai ir proseneliai kalbėjo šia kalba – lietuvių kalba. Man smagu, kad aš žinau savo kalbą, tai yra labai nuostabus jausmas mano lietuviškoje širdyje.

Poeto eilėraštis pabrėžia lietuvių kalbos svarbą. Jis sako, kad lietuvių kalba yra tokia svarbi žmonėms, kaip lazda svarbi aklam. Jis rašo, kad kalba yra duona. Be duonos ir maisto žmogus negalėtų gyventi. Kalba maitina mūsų mintį. Poetas sako, kad kalba yra kaip žibintas. Mes negalėtume gyventi be šviesos. Kalba yra mūsų sielos šviesa. Jis sako, kad, kas žino žodžius, tas randa kelią. Mums reikia mokėti kalbą, jeigu mes norime kalbėti apie mūsų gyvenimą, gauti patarimus, išreikšti savo jausmus, mintis, norus ar nusivylimus. Aš kalbu ir lietuviškai, ir angliškai. Ir tai yra mano turtas.

Aš myliu Lietuvą, nors esu Amerikos lietuvė. Jos kultūra ir kalba yra man labai svarbi. Aš labai labai didžiuojuosi, kad aš esu lietuvaite. Šitas eilėraštis išreiškia, kaip man ir ki-

tiems lietuviams svarbi lietuvių kalba. Kalba yra labai svarbi, nes be jos nėra tautos. Su lietuvių kalba yra gyva lietuvių tauta, jos kultūra, papročiai ir tradicijos. Tegul skamba lietuviškas žodis visur ir visada – Lietuvoje, Amerikoje ir kitoje pasaulio šalyse. Tik su gyva gimta kalba bus gyva lietuvių tauta.

Elytė Busuito,
Detroit „Žiburio” lit. m–la, 8 kl.
II vieta

***
Justino Marcinkevičiaus eilėraštyje matome, kad lietuvių kalba jam yra brangi. Tai – jo gimtoji kalba. Visi turi gimtinę, bet žinoti kalbą yra labai svarbu. J. Marcinkevičius palygino lietuvių kalbą su duona, aklo žmogaus lazda ir žibintu. Tai dalykai, reikalingi gyvenimui. Reikia duonos, jei nori valgyti, reikia lazdos, jei esi aklas ir reikia šviesos. J. Marcinkevičius eilėraštyje rašo, kad lietuvių kalba – jo gimtoji kalba – jam yra reikalinga, ir svarbi.

Man, lietuvių kalba daug reiškia. Ji jungia mane su mano šeima, ir mano tėvyne Lietuva. Kartais sunku išlaikyti kalbą ir raštą, bet, kai moki, yra taip brangu. Jeigu nemokėčiau lietuvių kalbos, kaip galėčiau susikalbėti su seneliais, kurie buvo ištremti į Sibirą. Kaip aš susikalbėčiau su šeima, kuri taip myli savo gimtinę. Žmonės gali sakyti, kad jų šeimose yra protestantų vokiečių, prancūzų ir lenkų. Bet jie nemoka jų kalbos, nežino kultūros.

Jeigu aš kada nors ištėkėsiu už lietuvio, mūsų vaikai galės taip pat išmokti lietuvių klabą ir sužinoti apie savo prosenelius, senelius, bei lietuvišką kultūrą. Lietuvių kalba mane jungia su visų lietuvių mylima tėvyne – Lietuva.

Marisa Sadauskaitė,
Lemont Maironio lit. m–la, 7 kl.
III vieta

9–10 klasių grupė

Kalbos svarba
(įsiklausius į Mikalojaus Daukšos žodžius)

Ką reiškia būti lietuviu? Mikalojus Daukša buvo sakęs, kad: „Ne žemės derliumi, ne drabužių skirtingumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savo kalbą, kuri didina ir išlaiko bendrumą, santaiką ir brolišką meilę. Kalba yra bendros meilės ryšys, vienybės motina, pilietiškumo tėvas, valstybės sargas.”

Aš nuoširdžiai sutinku su M. Daukšos žodžiais. Gyvenant toli nuo Lietuvos, man lietuvių kalba labai svarbi. Mane kalba sieja su savo tėvyne. Aš dabar sėdžiu ir klausausi, kaip jaunesnės klasės mokiniai dainuoja lietuviškai. Kas gi būtų, jeigu tie vaikai nežinotų lietuvių kalbos? Aš dėl tos gražios kalbos su malonumu atiduodu savo šeštadienius. Mus, lietuvių, čia, Amerikoje, sieja kalba. Man kalba leidžia draugauti su kitais lietuviais ir vadinti juos broliais ir seserimis. Man kalba leidžia kalbėti ir suprasti, ką sako mano seneliai ir tėveliai. Nesvarbu, kaip toli nuo Lietuvos aš gyvenu, bet svarbu kiek aš suprantu lietuviškai. Žinau, kad aš kitur gimęs, kad aš kitoks, kad aš lietuvis – tai sudaro mano asmenybę. Aš žinau, kad aš galiu nukristi į Lietuvą ir susikalbėti su kitais lietuviais. Ta mintis man leidžia žinoti, kad aš tikrai esu lietuvis. Todėl M. Daukšos žodžiai yra aktualūs.

Justas Klimavičius,
A. Kazickienės lit. m–la, 10 kl.
I vieta

***
Kadangi esu „išėivė” iš Lietuvos, nuoširdžiai tikiu, kad net ir po daugelio šimtmečių šie žodžiai yra ir liks aktualūs man, visiems lietuviams ir emigrantams iš kitų šalių. Tobula tauta neegzistuoja, ir yra daugelis priežasčių, kodėl tautiečiai išvažiuoja gyventi į svetimas šalis – gal pabėgėliai, gal politiniai nešvarumai, gal nepajėgumas išsilaikyti savoje gimtoje šalyje. M. Daukšos žodžiai išreiškia užgniauztus, aštrius visų mūsų – „iškeliavusių” – jausmus. Man skaudu matyti savo šeimą Lietuvoje, kuri dažnai klausinėja manęs, ar aš liksiu Amerikoje, ar tapsiu „amerikone”. Ir, nors suprantu, kad tai tik banalus šaipymasis iš mano padėties, man kyla pyktis. Nei aš kalbu vien tik angliškai, nei aš planuoju gyventi Amerikoje visą gyvenimą. M. Dauk-

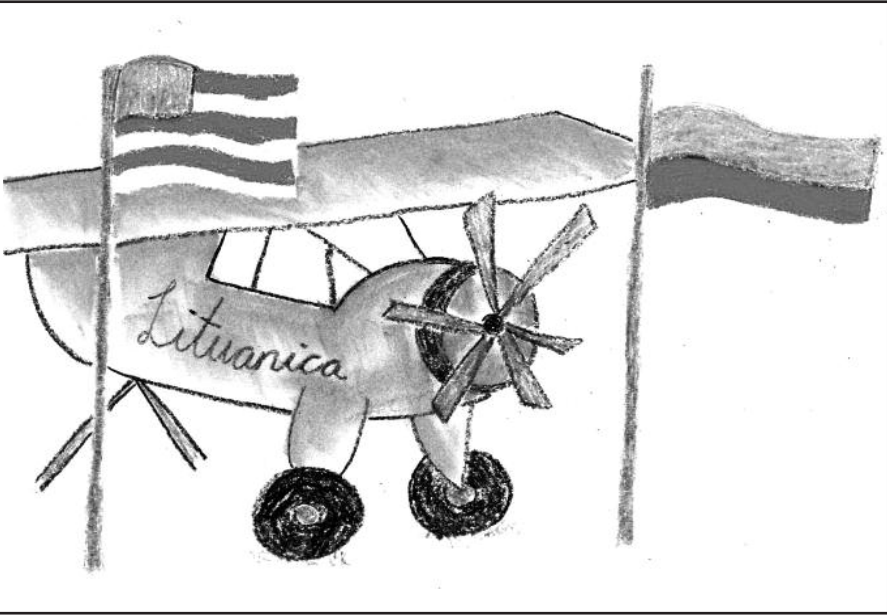
šos žodžiai puikiai išlieja visas mano nuomones apie gyvenimą svetimose šalyje. Nesvarbu, kad aš kita kalba mokausi, nesvarbu, kad dėviu kitokius rūbus.

Svarbu, kad mes tarpusavyje su draugais ir aš su šeima kalbu tik lietuviškai, ir kad einu į lituanistinę mokyklą, kurioje draugauju su nuostabiais lietuviais, tokiais pat kaip ir aš. Svarbu, kad mano kraujas – dar gyvas. Aš esu patriotė. Ir Lietuva mano – visur, kur aš bekeliaučiau: ar į Angliją, ar Prancūziją, ar atgal į mano kraštą – Klaipėdą. Lietuva – ne tik žemės plotas prie Baltijos jūros. Ji yra ir manyje. Kur aš bečiau, ten iš paskos „žingsniuos” dalelė Lietuvos. Kalbėdama savo gimtąją kalbą aš saugau savo tėvynę, kaip ir žmogus Lietuvoje. Mes tiek metų išlaikėme kalbą. Tie, kurie nenori palikti savo tautos, nepaliks. Ir niekas kalbos negalės iš jų atimti.

Ugnė Jurgaitytė,
Čikagos lit. m–la, 10 kl.
II vieta

***
Lietuvių kalba – tai mano gimtoji kalba. Ji man ir mano šeimai yra svarbi širdyje ir taip pat reikalinga kasdieniniame gyvenime. Mes visada namuose kalbame lietuviškai ir anglų kalba nėra reikalinga. Bet kodėl taip stengiamės? Aš manau, kad kalba yra pati svarbiausia bet kokios tautos ir kultūros dalis. Savo kalbos žinojimas ir naudojimas įrodo tavo norą išlaikyti ir mylėti tėvynę. Bet kas gali sakyti esąs lietuvis, bet tikras lietuvis kalbės tautos kalba. Kalba jungia žmones bendruomenėje ir net dainoje – žodžiais ir mintimis. Ji išlaiko vienybę tarp lietuvių šeimų ir skatina meilę valstybei. Aš sutinku su Mikalojaus Daukšos žodžiais, nes manau, kad jis tikrai įvertina kalbos svarbumą tautai. Visa tauta laikosi ant kalbos pagrindų. Aš kiekvieną šeštadienį lankau lituanistinę mokyklą, nes noriu geriau kalbėti lietuviškai – didžiuojuosi lietuvybe ir noriu išlaikyti gyvą kalbą. Kalba suvienija žmones. Aš visada stengsiuosi išsaugoti savo tėvynę ir jos kalbą ir niekada neužmiršti jos svarbumo.

Darius Shubert,
Bostono lit. m–la, 10 kl.
III vieta

Arija Empakerytė, LA Šv. Kazimiero lit. m–la, 9 kl. „Paminklas didvyriams”. II vieta.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuva plačiau atvers duris lietuvių kilmės užsieniečiams

Vilnius – Vyriausybė pritarė siūlymui pakeisti Užsieniečių teisinės padėties įstatymą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos sugrįžti į Lietuvą lietuvių kilmės užsieniečiams, taip pat gauti leidimą dirbti ir gyventi Lietuvoje kviečiamiems aukštos kvalifikacijos specialistams iš kitų šalių.

„Pirmiausia norime labiau paskatinti lietuvių kilmės užsieniečius grįžti į Lietuvą, savo žiniomis prisidėti prie krašto gerovės kūrimo darbų. Pakeitus įstatymą, jiems būtų nustatytos palankesnės sąlygos gauti leidimą gyventi Lietuvoje nei kitiems užsieniečiams – nereikės turėti nustatyto dydžio lėšų, gyvenamosios patalpos Lietuvoje, pateikti sveikatos draudimo, kai kurių kitų dokumentų”, – sako ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Augantis aukštos kvalifikacijos specialistų poreikis Lietuvos darbo

rinkoje skatina spartinti ir supaprastinti leidimų dirbti ir gyventi išdavimą kitų šalių piliečiams. Dabartinis užsieniečių teisinės padėties reglamentavimas yra perdėtai biurokrazituotas, paverstas ilgai užtrunkančiomis procedūromis, todėl tampa kliūtimi ekonomikos konkurencingumui ir patrauklumui. Įstatymo pakeitime numatoma prašymų išduoti leidimą gyventi Lietuvoje terminus sutrumpinti nuo pusės metų iki 4 mėnesių.

Dar šiai Seimo sesijai Vyriausybė rengia ir teiks Užsieniečių teisinės padėties įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo bus siekiama kompleksiskai spręsti ir galimų piktnaudžiautojų problema. Išaiškinama vis daugiau atvejų, kai užsieniečiai steigia ar perka įmones Lietuvoje, siekdami ne vystyti verslą, o tik gauti leidimą gyventi, kuris suteikia galimybę vyksti į kitas Šengeno valstybes.

Rengiama konferencija apie vertybes ir politiką

Vilnius (Bernardinai.lt) – Birželio 6 d. į Vilnių susirinks daugiau nei šimtas tarptautinės konferencijos „Vertybės ir politika. Krikščioniškosios Europos šaknys” dalyvių, tarp kurių – Europos Parlamento nariai iš Ispanijos, Vengrijos, Čekijos ir Lietuvos, Lietuvos katalikų bažnyčios hierarchai, Europos vyskupų konferencijų komisijos (COMECE) atstovai, Lietuvos Seimo vadovai ir nariai, Lietuvos Vyriausybės nariai, Lietuvos mokslininkai, nevyriausybinių organizacijų atstovai, žurnalistai, taip pat parlamentarai iš ES Rytų partnerystės šalių Ukrainos, Moldovos ir

Azerbaidžano, Katalikų bažnyčios atstovai iš Ukrainos ir Baltarusijos. Jau antrą tarptautinę konferenciją apie vertybių vietą politikoje sumanė Lietuvos europarlamentarė, dr. Laima Andrikienė. Ji pažymėjo, kad politika be vertybių praranda savo žmogiškąjį veidą, ji tampa nepatrauklia ir ciniška. Demokratijos, teisingumo vertybės, žmogaus orumas ir žmogaus teisės – visa tai tebėra politikų darbotvarkėje. Lietuva tarptautine konferencija apie vertybes ir politiką bei krikščioniškąsias Europos šaknis turi puikią progą pabrėžti vertybių svarbą gyvenime ir politikoje.

Lietuva pasirašė sutartį dėl prekybos ginklais

New York (URM info) – Lietuvos nuolatinė atstovė prie Jungtinių Tautų ambasadorė Raimonda Murmokaitė birželio 3 d. iškilmingoje ceremonijoje New York kartu su daugiau kaip 60 kitų valstybių atstovų pasirašė sutartį dėl ginklų prekybos, kuria pirmą kartą nustatomos tarptautinės prekybos įprastiniais ginklais taisyklės ir siekiama pažaboti nelegalius sandorius. Balsuodama už šią sutartį ir ją pasirašydama Lietuva patvirtino nuoseklią paramą tarptautinių taisyklių, užtikrinančių atsa-

kingą prekybą ginklais, kūrimui ir taikymui. Derybose Lietuva aktyviai siekė, kad būtų užtikrintas kuo didesnis prekybos ginklais skaidrumas ir moterų bei vaikų apsauga nuo ginkluotos prievartos. Sutartyje dėl ginklų prekybos nustatomi tarptautinės ginklų prekybos standartai ir kovos su neteisėta prekyba priemonės. Jai įsigaliojus valstybėms bus draudžiama eksportuoti ginklus, jei jie galėtų būti panaudoti vykdant genocidą, nusikaltimus žmoniškumui.

Aptartas Lietuvos ir JAV Pennsylvania gvardijos bendradarbiavimas

Vilnius (ELTA) – Bendrai ren-giamas tarptautines pratybas „Kardo kirtis” ir „Gintarinė viltis”, bendradarbiavimo tarptautinėse operacijose galimybės birželio 4 d. krašto apsaugos ministras Juozas Olekas aptarė su Lietuvoje besilankančiu JAV Pennsylvanijos valstijos nacionalinės gvardijos vadu generolu majoru Wesley Craig. Lietuvos ir Pennsylvania bendradarbiavimas yra ypatingas ir tęsiasi jau 20 metų. Abiejų pusių kariai ne kartą drauge tarnavo Afganistane,

nuolat kartu treniruojasi. Taip pat aptartas Pennsylvania nacionalinės gvardijos rengimo centro ir Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centro bendradarbiavimas. Pennsylvania nacionalinės gvardijos atstovai rengia kursų ir seminarus Lietuvos kariuomenės atstovams, siunčia savo instruktorius ir stebėtojus į pratybas Lietuvoje, Lietuvos kariai dalyvauja pratybose, instruktorių rengimo programose ir kituose renginiuose Pennsylvania.

JAV įvedė sankcijas prieš Irano valiutą

Washington, DC (ELTA) – Jungtinės Valstijos birželio 3 d. paskelbė apie planuojamas sankcijas prieš Irano valiutą. Jos galios užsienio bankams, atliekantiems sandorius Irano nacionaline valiuta rialu, arba laikantiems dideles sumas rialais bankuose. Ši priemonė privers užsienio bankus ir kompanijas atsikratyti rialų, dėl to galiausiai Irano valiuta ženkliai nusilps, pareiškė Baltųjų rūmų atstovai. Nuo 2012 m. pradžios, priminė jie, rialas prarado pusę savo vertės. Be to, JAV įvedė sankcijas kompanijoms ir privatiems asmenims, kurie tiekia Iranui prekes arba paslaugas, susijusias su Irano automobilių pramone. Ši ūkio šaka, pabrėžė Baltieji rūmai, šiuo metu yra pagrindinis šalies valdančiojo režimo pajamų šaltinis, o daugelis automobilių atsarginių dalių ir komponentų, naudojamų Irano automobilių gamy-

boje, turi dvigubą paskirtį ir gali būti naudojamos ir centrifugų bei raketų gamyboje. Minėtosios sankcijos netaikomos organizacijoms, dalyvaujančioms vamzdyno, skirto tiekti Azerbaidžano dujas Europai ir Turkijai per Iraną, projekte, pabrėžė Baltieji rūmai. Vakarų šalys įsitikinusios, kad Iranas savo branduoline programa siekia sukurti branduolinį ginklą. Oficialusis Teheranas tai neigia, tvirtindamas, kad programa yra taikaus pobūdžio. JAV išdo departamentas įtraukė į „juodąjį sąrašą” taip pat aštuonias Irano naftos ir chemijos kompanijas. Naftos ir chemijos pramonė yra antra pelningiausia Irane po naftos prekybos. Nuo liepos 1 d. JAV ketina uždrausti pardavinėti aukšą Iranui. Kitas ekonomines sankcijas prieš Iraną ES ir JAV įvedė 2012 m. vasarą.

Uždrausta minėti Tiananmenio žudynių metines

Beijing (ELTA) – Minint 24-ąsias kruvino protestų numalšinimo Tiananmenio aikštėje Beijing metines, Kinija uždraudė bet kokius atminimo renginius. Policija, be kita ko, atitvėrė Vanano kapines Kinijos sostinėje, kuriose palaidotos žudynių aukos. Uždraustajame mieste saugumo pajėgos patruliavo prie Zhao Ziyang, tuometinio Komunistų partijos sekretoriaus, kuriam po protestų buvo skirtas namų areštas, namo. Civiliais rūbais vilkintys policininkai neleido operatoriams filmuoti, kaip nuvedamas vienas demonstrantas. Tiananmenio

aikštėje matėsi policijos automobiliai ir uniformuoti saugumo pajėgų atstovai. Kinijos žinybos birželio 4-ąją visada mėgina pažaboti diskusijas dėl 1989-ųjų įvykių. Tiananmenio aikštėje studentai, žmogaus teisių aktyvistai ir darbininkai 1989 m. pavasarį reikalavo daugiau demokratijos. Vyriausybės nurodymu demonstracija 1989-ųjų birželio 4-ąją buvo jėga išvaikyta. Galėjo žūti nuo 200 iki daugiau kaip 3, 000 žmonių. Metinių dienomis šalyje vėl buvo sugriežtinta interneto cenzūra. Buvo blokuojama tokių žodžių, kaip „Tiananmenis” ar „žvakės” paieška.

Lietuvai rūpi Rusijos karinė galia Karaliaučiuje

Vilnius (BNS) – Lietuvai negali nekelti susirūpinimo jos pašonėje, Rusijos Karaliaučiaus srityje, stebimas karinės galios didinimas, teigia Lietuvos ambasadorius Rusijoje Renatas Norkus. Kasmet didinamas Rusijos karinis biudžetas ir stambios karinės pratybos, vykdomos prie pat mūsų valstybinės sienos. „Kažin ar šie žingsniai prisideda kuriant didesnę erdvę ir pačiame regione. Norėčiau užtikrinti, kad Europa nekelia grėsmės Rusijai ir mes turime visas galimybes kurti gerus kaimyninius santykius, grindžiamus abipuse pagarba, lygybe ir bendromis demokratijos bei žmogaus teisių vertybėmis”, – interviu Rusijos naujienų agentūrai „Interfax” sakė R. Norkus. Jis taip pat

patikino, jog suderinta karinio tranzito į Karaliaučiaus sritį per Lietuvą sistema veikia sklandžiai ir nėra poreikio jos peržiūrėti. Paklaustas, ar politiškai atsakydama į naftotiekio „Družba” remontą, Lietuva gali įgyvendinti anksčiau išsakytus perspėjimus ir imtis geležinkelio, užtikrinančio tranzitą į Karaliaučių, remonto, ambasadorius R. Norkus pabrėžė, jog Lietuva visuomet vykdė savo išpaigojimus ir neketina politizuoti šio klausimo. Pastaraisiais metais Lietuvos pareigūnai viešai ne kartą kalbėjo apie Rusijos vakariniame pasienyje ir Karaliaučiaus srityje telkiamą ginkluotę, taip pat yra reiškę susirūpinimą dėl Lietuvos pašonėje šiemet rudenį planuojamų Rusijos ir Baltarusijos karinių pratybų „Zapad 2013”.

Lietuvos paviljonas Venecijoje pelnė paminėjimą

Venecija (Bernardinai.lt) – 55-osios tarptautinės Venecijos šiuolaikinio meno bienalės žiuri, kurią sudarė šiuolaikinio meno ekspertai iš Meksikos, Italijos, Didžiosios Britanijos, Nigerijos ir JAV, specialųjį žiuri paminėjimą (Special Mention) skyrė jungtiniam Lietuvos ir Kipro paviljonui bei Japonijos paviljonui. Lietuvos ir Kipro paviljonui šis prizas buvo skirtas „už kuravimo formos originalumą, sujungusią dvi šalis į vieną patirtį”. Lietuvos paviljoną 55-ojoje Venecijos bienalėje iškilmingai atidarė Lietuvos Respublikos kultūros vice-

ministras Darius Mažintas. Lietuvos paviljone, įsikūrusiame erdvuose Venecijos sporto rūmuose „Palasport Arsenale”, rodoma grupinė paroda „oO”, kurioje pristatomi menininkai: Gintaras Didžiapetris, Elena Narbutaitė, Liudvikas Buklys, Kazys Varnelis ir kt. Venecijos bienalėje Lietuva dalyvauja nuo 1999 m. Lietuvos dalyvavimo Venecijos meno bienalėje istorijoje – tai jau ketvirtasis kartas, kuomet Lietuva pelno spacialųjį žiuri paminėjimą. Specialiuoju žiuri prizu taip pat buvo apdovanota Jono Meko ekspozicija 2005 m.

VERSLO NAUJIENOS

„Yra ko pasimokyti iš JAV“

Pokalbis su naujuoju Žemės ūkio ir komercijos atašė Washington, DC Vaidotu Ašmonu

Neseniai Lietuvos ambasadoje Washington, DC pradėjo dirbti naujasis Žemės ūkio ir komercijos atašė **Vaidotas Ašmonas**, kuris mielai sutiko papasakoti „Draugo“ skaitytojams apie Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą žemės ūkio srityje, problemas ir naujus uždavinius.

Pirmiausia prašytume prisistatyti: pasakyti apie savo išsilavinimą, ankstesnę veiklą, darbinę patirtį.

1993 m. esu baigęs tuometinę Lietuvos žemės ūkio akademiją, inžinieriaus elektriko specialybę. Nuo 1994 m. dirbu Lietuvos žemės ūkio ministerijoje. Iš pradžių dirbau ministerijos Tarptautinių ryšių departamente, koordinavau dvišalį bendradarbiavimą su Skandinavijos (Danija, Suomija, Švedija) ir Baltijos (Latvija, Estija) valstybėmis. Prasidėjus stojimo į Europos Sąjungą (ES) judėjimui 1995–1996 m. dalyvavau derybose su ES dėl laisvos prekybos sutarties, vėliau, 1997 m., buvau paskirtas į specialiojo žemės ūkio atašė pareigas Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Briuselyje (Belgija). Čia dirbau beveik 10 metų. 2000–2002 m. atstovavau žemės ūkio sektoriui intensyviose derybose dėl Lietuvos įstojimo į ES. Vėliau buvau atsakingas už Lietuvos interesų žemės ir maisto ūkio srityje pristatymą bei atstovavimą ES institucijose ir tarptautinėse organizacijose Briuselyje. Rekomendacijų ir įvairių pozicijų rengimą ministerijos vadovybei, kad būtų suderinti Lietuvos ir ES strateginiai bei politiniai dokumentai. Buvau atsakingas už įstojimo į ES derybų rezultatų įgyvendinimo priežiūrą, ryšių paiešką bei jų palaikymą su žemės ir maisto ūkio srityje veikiančiomis visuomeninėmis organizacijomis. Gyniau Lietuvos interesus derybose dėl „2003 metų ES Bendrosios žemės ūkio politikos reformos“, „2005 m. cukraus sektoriaus reformos“, „2006 m. vyno ir spiritinių gėrimų reformos“. Nuo 2008 m. iki dabar Lietuvos žemės ūkio ministerijoje prižiūrėjau ES Bendrosios žemės ūkio politikos vystymosi eigą, Žemės ūkio ministerijos buvau paskirtas derėtis dėl ES naujos 2014–2020 finansinės perspektyvos bei šiuo metu dar nepasibaigusios „2013 m. Bendrosios žemės ūkio politikos reformos“.

Gal galite priminti, kokios yra pasirašytos sutartys, susitarimai tarp Lietuvos ir JAV žemės ūkio srityje. Kokie numatyti pagrindiniai įsipareigojimai?

Daugiau nei prieš dešimtmetį yra pasirašytas Bendrasis komunikatas dėl tarpusavio bendradarbiavimo plėtojimo tarp JAV Ohio valstijos žemės ūkio departamento, Ohio valstijos universiteto ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos. Pagal šį komunikatą siekiama įvairiapusių ir plataus pobūdžio mainų, bendradarbiavimo žemės ūkio, mokslo, žemės ūkio verslo plėtros srityje. Taip pat

pasirašytas ketinimų protokolai tarp JAV žemės ūkio departamento ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, pagal kurį numatytas bendradarbiavimas šiose srityse: informacinių sistemų, kaimo vystymo programų, žemės ūkio ir maisto produktų eksporto struktūrų kūrimo, pieno sektoriaus vystymo bei kooperatyvų kūrimo.

Kokius žemės ūkio produktus Lietuva įsiveža iš JAV ir kokius produktus čia parodo. Kokios yra importo ir eksporto apimtys?

2012 m. žemės ūkio ir maisto produktų eksportas į JAV sudarė apie 15 mln. JAV dolerių. Importas iš JAV

Vaidotas Ašmonas (k.) ir LR žemės ūkio ministras Vigilijus Jukna.

siekė 45 mln. JAV dolerių. 2012 m. Lietuva į JAV daugiausia eksportavo kviečių glitimo, sūrių ir varškės (pagal vertę beveik du kartus daugiau nei 2011 m.). Daugiausiai importuota žuvų filė ir kitos žuvų produkcijos, riešutų, tabako, alkoholinių gėrimų. Šiuo metu JAV galima rasti apie 60 rūšių lietuviškų duonos ir pyrago gaminių bei paragauti lietuviško alaus. Eksporto apimtys į JAV sudaro tik 0,3 proc. bendrojo eksporto.

Specialistai yra pabrėžę, kad Lietuvoje gaminama žemės ūkio produkcija atitinka aukštus saugos reikalavimus, o maisto saugos srityje Lietuva laikoma viena pirmaujančių Europos Sąjungoje. Ar yra technologinių, ar saugos problemų įvežti lietuvišką žemės ūkio produkciją į JAV rinką?

Lietuvai įstojus į ES reikėjo prisitaikyti prie įvairių ES maisto saugos ir kokybės reikalavimų, kurie yra skirtingi, nei JAV taikomi maisto saugos reikalavimai. Neturint bendro JAV ir ES susitarimo dėl produktų įvežimo iš ES, o tarp jų ir iš Lietuvos, galimybės yra ribotos. Kol kas įvežimo galimybės „matuojamos“ kiekvienu atskiru atveju, t. y. dvišalių susitarimų pagrindu.

Amerikos rinka vertinama kaip puiki ir

neišnaudota niša, tačiau mūsų verslininkai jau daug metų nesėkmingai beldžiasi į JAV laisvos rinkos duris, norėdami čia įvežti lietuviškos mėsos ir jos produktų, kiaušinių bei gyvų gyvūnų. Kokie yra neišspręsti lietuviškų prekių eksporto į JAV klausimai? Kas kliudo Lietuvai plėsti žemės ūkio produktų prekybą su JAV? Ir kada amerikiečiai galės nusipirkti lietuviškų skilandžių ir sūrio?

Šiuo metu intensyviai dirbame siekiant gauti eksporto leidimus mėsai ir jos produktams į JAV įvežti. 2012 m. rudenį JAV atlikto audito misijos pirminės išvados yra teigiamos, šiuo metu laukiame galutinio patvirtinimo. Lietuviškų pieno produktų tarp jų ir sūrių jau seniai galima įsigyti

skirų JAV valstijų ypatumus, labai svarbu būtų JAV dirbančių lietuvių verslininkų pasidalinimas patirtimi dėl teisinės aplinkos atskirose valstijose, informacijos apsiikeitimas dėl kompanijų, su kuriomis siekiama kurti bendrą verslą, patikimumo. Tokia informacija galėtų/turėtų būti apibendrinama ir teikiama į Lietuvių bendruomenių skyrius. Lietuviškų maisto, žemės ūkio ir gėrimų pramonės produktai labiau populiarinami pasitelkiant Lietuvos garbės konsulus. Svarbus taip pat įstaigos „Versli Lietuva“ patirties ir duomenų bazių naudojimas žemės ūkio srityje.

Kokie Jūsų, kaip atašė, artimiausi uždaviniai ir darbai?

Lietuvai nuo liepos 1 d. pradėdant pirmininkavimą ES teks svarbus vaidmuo kartu su ES pareigūnais dalyvaujant derybose tarp ES ir JAV dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės. Vienas iš svarbiausių derybinių objektų, be abejo, bus žemės ūkis. Per šį pusmetį, tiek Lietuvai, kaip ES pirmininkaujančiai valstybei, tiek JAV institucijoms atskirais derybiniais klausimais bus reikalinga greita ir tiksli informacija.

Po ilgo (apie 10 metų) laukimo džiaugiamės praėjusių metų rugsėjo mėn. vykusios JAV audito misijos dėl mėsos produktų eksporto į JAV pirmėmis teigiamomis išvadomis. Dabar svarbiausia Lietuvai kaip galima greičiau gauti galutinį patvirtinimą dėl leidimo eksportuoti mėsos produktus. Tokias pat procedūras netrukus reikės vykdyti ir dėl paukštienos bei kiaušinių eksporto į JAV.

Lietuvos mokslininkai norėtų atnaujinti ir toliau plėtoti bendradarbiavimą biotechnologijų srityje, dalyvaujant patirtimi javų selekcijos, pašarų gamybos ir šėrimo klausimais. Lietuva norėtų iš JAV pasimokyti inovacijų sklaidos, inovacijų diegimo organizavimo, pasidalinti patirtimi studijų ir verslo „slėnių“ (angliškai *dalles*) kūrimo ir įgyvendinimo patirtimi. Šiuo klausimu šių metų birželio 10–14 d. jau yra organizuojamas pirmasis vizitas. Iš Lietuvos atvyksta Lietuvos A. Stulginskio universiteto (buvusios Lietuvos žemės ūkio akademijos) rektorius ir Žemės ūkio ministerijos pareigūnai, kurie lankysis keturiuose Illinois valstijos universitetuose, laboratorijose bei moderniuose ūkiuose, diskutuos minėtomis temomis bei keisis patirtimi.

Dėkojame už pokalbį ir linkime sėkmės naujame darbe.

Kalbino Gediminas Mikalaitis

Valiutų santykis (2013 m. birželio 5 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 2,64 LT
- 1 EUR (euras) – 3,45 LT
- 1 AUD (Australijos doleris) – 2,56 LT
- 1 CAD (Kanados doleris) – 2,56 LT
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,04 LT
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,14 LT

Į sceną grįžta Ieva Prudnikovaitė

Warren Mok.

Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro (LNOBT) scenoje – vasaros sezono pažiba George Bizet opera „Carmen“. Birželio 9 dieną po ilgos pertraukos pagrindinį išdidžiosios čigonės vaidmenį ikūnys Lietuvos muzikos žinovų numylėtinė Ieva Prudnikovaitė, už Carmen pelnusi „Operos Švyturį“. Chose dainuoti atvyksta geriausiu Azijos tenoru vadinamas dainininkas Warren Mok.

London dienraštis „The Guardian“ apie W. Mok dainavimą rašė: „Jo nuostabaus tembro balsas – solidžios ir tvirtos technikos, aktyvi laikysena scenoje užkrečia žiūrovas: aukštąsias natas dainininkas pasiekia ir išlaiko Pavarotti maniera.“

W. Mok Europoje pirmą kartą pasirodė 1987 m. Berlyno „Deutsche Oper“ scenoje, ir nuo tada jo muzikinis kelias veda per garsiausias pasaulio scenas – New York „Carnegie Hall“, London „Royal Albert Hall“, Berlyno filharmonijos, operos teatrų Leipcige, Lisabonoje, Bergene, Paryžiuje, Tokijuje, Floridoje, Prahoje, Žiurich ir kitur. Jis taip pat dalyvavo festivaliuose Vienoje, Wiesbaden, Atėnuose, Rygoje, Trakuose, Dalhalla, Seoule.

W. Mok repertuarą sudaro per 50 pagrindinių tenoro vaidmenų. Būdamas žymiausias kinų tenoras pasaulyje, jis užsiima itin aktyvia Vakarų operų muzikos populiarinimo veikla Kinijoje.

W. Mok jau yra dainavęs Lietuvoje. Pastarąjį kartą 2004 m. jis su dideliu pasisekimu atliko Kalafo vaidmenį G. Puccini operoje „Turandot“. Kas prisimena aną dainininko pasirodymą

Karmen – Ieva Prudnikovaitė.

www.opera.lt nuotraukos

Vilniuje, be abejo, su dideliu malonumu pasiklausys W. Mok atliekamo Chose.

Dainuoti Carmen į LNOBT po ilgesnės pertraukos grįžta Ieva Prudnikovaitė. Po spektaklio premjeros kritika rašė: „Jos Carmen gundė ne išorinėmis vaidybinėmis vingrybėmis (buvo ir jų), o grynai balso kerais. Koks paveikus gali būti žmogaus balsas!“ („Literatūra ir menas“).

Carmen I. Prudnikovaitė taip pat yra dainavusi Latvijos nacionalinėje operoje, Essen ir Braunschweig operos teatruose (Vokietija). Šiuo metu I. Prudnikovaitė yra Essen operos teatro solistė, čia sukūrė Končakovnos („Kunigaikštis Igoris“), Fenena („Nabucco“), Gimnazisto („Lulu“), Federica („Luisa Miller“), Suzuki („Madama Butterfly“), Juliet („Hofmano pasakos“) ir kitus vaidmenis. Solistė taip pat dainavo Maddalena Luco Bondy režisuotame „Rigoletto“ Vienos teatre „Theater an der Wien“ bei „Volksoper“ pastatyme.

Ieva Prudnikovaitė dažnai atlieka koncertines programas, viena populiarenių – tango muzikos programa su ansambliu „4Tango“.

Spektaklyje „Carmen“ birželio 9 d. taip pat dainuos Liudas Norvaišas (Teodoro), Regina Šilinskaitė, Irena Zelenkauskaitė (Fraskita), Arūnas Malikėnas (Dankair), Rafailas Karpis (Remendad), Julija Stupnianeck (Mercedes), Egidijus Dauskurdas (Cuniga), Ramūnas Urbietis (Morales). Diriguos Martynas Staškus.

<http://www.opera.lt>

Vytautas Kasiulis „Natiurmortas su kava“. Lietuvos dailės muziejaus archyvo nuotr.

Vilniuje ruošiamasi atidaryti Vytauto Kasiulio muziejų

Pasaulyje žinomo dailininko Vytauto Kasiulio muziejus Vilniuje turėtų būti atidarytas 2013-ųjų liepą, kai Lietuva pradės pirmininkauti Europos Sąjungai (ES). Jam įkurti gauta 4 mln. litų ES parama.

Muziejaus atidarymas įrašytas į Kultūros ministerijos ir Užsienio reikalų ministerijos parengtą Lietuvos pirmininkavimo ES kultūrinių renginių programos projektą. V. Kasiulio muziejaus kūrimą ir jo atidarymą Lietuvos pirmininkavimo ES pradžioje palaiko ir skatina LR prezidentė Dalia Grybauskaitė, praneša Lietuvos dailės muziejus (LDM).

Muziejus duris atvers A. Goštauto gatvėje, pirmuoju numeriu pažymėtame name. Jame planuojama įkurdinti Lietuvai 2010 metais padovanotą ir Lietuvos dailės muziejuje saugomą 921 vertingiausių kūrinių kolekciją. Čia bus pristatyta ir asmeninės dailininko studijos Paryžiuje aplinka.

Anot LDM, išskirtinės vertės V. Kasiulio drobių kolekcija turėtų tapti naujuoju Vilniaus kultūrinės traukos centru.

Muziejuje be nuolatinės dailininko darbų ekspozicijos, kurioje bus pristatomas 791 jo kūrinys, veiks ir dar dvi parodų salės. Jose bus rodomi Lietuvos emigrantų menininkų darbai. Taip pat bus įrengtas konferencijų ir kultūros bei edukacijos renginių centras, kuriame vyks seminarai ir susitikimai.

Ankstystvieji dailininko kūriniai – dažniausiai buitinio žanro paveikslai

– realistiniai, psichologiniai, su humoro elementais, yra tamsoko kolorito. Menotyrininkai nurodo, kad vėlesniuose dailininko darbuose juntama Paryžiaus įtaka, o paveikslai tampa modernistiniais, jiems būdingas lyrizmas, dekoratyvumas, šviesių sodrių spalvų koloritas, improvizacija.

Kompozicijose dažnai vaizduojami muzikantai, cirko artistai, šventieji – šv. Kazimieras ir šv. Petras, kurių figūros abstrahuotos, žaismingos, apipintos sudėtingais ornamentais. Visi šie veikėjai kuria karnavalo aplinką.

V. Kasiulis sukūrė begalę piešinių, pastelių, akvarelių, litografijų, apipavidalino 1954-ųjų prancūzų kino filmą „Dvigubas gyvenimas“.

Menininko kūrinių kolekciją Lietuvai padovanojo dailininko našlė Bronė Kasiulienė. Ji kolekciją perdavė su sąlyga, kad Vilniuje bus įkurtas nuolat veikiantis nacionalinis V. Kasiulio dailės muziejus.

1918–1995 metais gyvenęs V. Kasiulis – vienas iš nedaugelio lietuvių menininkų, pasiekusių pripažinimą pasaulyje.

Paryžiaus ir New York moderniojo meno muziejai, Prancūzijos, JAV, Kanados, Didžiosios Britanijos, Švedijos, Danijos, Šveicarijos, Vokietijos, Argentinos, Australijos ir kitų šalių dailės galerijos bei kolekcininkai tėsiausio šio dailininko, meno kritikų vadinto vienu įdomiausių XX a. antros pusės Paryžiaus mokyklos tapytoju, kūrinius.

BNS

Vilniaus miesto galerijose – dešimties parodų ciklas

Dailės parodų lankytojų Vilniuje laukia tikras meno maratonas. Birželio 12 – liepos 6 dienomis devyniose Vilniaus miesto meno galerijose bus rodomas dešimties parodų ciklas „Kūnas. Lietuvių grafika 1980–2013“.

Pasak rengėjų, dešimties skirtingų kolekcijų rinkinį, aprėpiantį 33 metų laikotarpį, atstovauja keturiasdešimt devynių autorių kūriniai. Parodų cikle pristatomi dailininkai, kurių kūryba savitai ir išraiškingai byloja apie žmogaus kūną, kaip vieną iš pagrindinių meninio vaizdavimo objektų.

Dešimt ekspozicijų aprėpia plačią stilių ir raiškos panoramą: nuo dekoratyvių iki ekspresyvių, apibendrinių formų, nuo archajiškos iškilišios spaudos iki įvairiausių giliaspaušės, plokščiaspaušės, trafaretinės spaudos variacijų. Trisdešimt trejų metų laikotarpis aprėpia tris grafikų kartas.

Pasak dailėtyrininkų, XX a. 9-uoju dešimtmečiu lietuvių lakštiniėje grafikoje įsivyravusios modernistinės tendencijos lėmė, kad ankstesnis rupus liaudiškas estampas pasuko filosofiniu, simboliniu ir poetiniu keliu. 1980-ieji yra simbolinė šios raidos įsivyravimo data. Praėjusio amžiaus pabaigoje nauja dailininkų karta suteikė grafikui postmodernistinių bruožų, nors lietuvių estampas niekada neprarado ryšio su gaja liaudiškąja tradicija, kurios atgarsiai gana stiprūs ir vėlesnių kartų kūryboje.

Greta naujausių estampų pristatoma ir nemažai kūrinių iš lietuvių grafikos aukso fondo – kiek primiršti ar pirmąkart rodomi lakštai šiandienos aktualijose suskamba naujai. Išskyrus keletą darbų, kolekcija sudaryta remiantis griežtu lakštinių grafikos, t. y. atspaudo ant popieriaus, principu.

Projekte dalyvauja galerijos „Arka“, „Meno niša“, „Pamėnkalnio galerija“, „AV17“, „Kunstkamera“, Vilniaus grafikos meno centras, Modernaus meno centras, Marijos ir Jurgio Šlapelių namas-muziejus ir Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija (Mokytojų namuose).

ELTA

Bazelyje, Šveicarijoje, nuo birželio 5 iki rugsėjo 22 dienos veikia lietuvių menininko Žilvino Kempino asmeninė paroda „Slow Motion“. Nuotraukoje Ž. Kempinas prie savo kūrinio „Parallels“.

EPA-ELTA nuotr.

Ivažiavome į Jozemaito nacionalinį parką, kuris įsitaisęs mūsų kelyje, tiesiog Siera Nevados kalnų viršūnėse. Už važiavimą reikėjo sumokėti 10 dolerių, bet mes nė kiek nemanėme blogai investavę. Jozemaito parkas – nežemiško grožio vieta, kurioje galima būtų drąsiai filmuoti kitą Žiedų valdovo seriją. Lyg tiesiai iš ledynmečio laikų atkeliavę didžiuliai medžiai, pušų kankorėžiai žmogaus galvos dydžio, visur čiurlena mažyčiai sraunūs upeliukai, akinamo žalumo pievos ir dangaus žyd-rumo ežerai. Ir visą šį paveikslą įreminę uolėti kalnai. Visame parke daugybė kempingų ir poilsio aikštelių, žmonės iškylauja, žvejoja ar tiesiog vaikštinėja po kalnus. Oras kvepia mišku, temperatūra apie +25 °C.

Nusileidus nuo kalnų, vakarėjančio dangaus fone driekiasi aukšta geltona žolė apaugusios kalvos, pagrazintos medžiais, mažais ežeriu-kais ir tvarkingomis sodybomis. Bu-vome apie 200 kilometrų nuo San Francisco, kuriame planavome praleisti kitas dvi dienas. Aš asmeniškai Kaliforniją pamilau iš pirmo žvilgsnio.

SAN FRANCISCO TILTAI

Kelias į San Franciską driekėsi per vaizdingas persikų, braškių ir vynuogių plantacijas, vis daugėjo automobilių. Likus 100 kilometrų iki San Francisco, įsiliejome į aštuonių eilių greitkelį, kuriuo pašėlusiu greičiu lėkė tūkstančiai automobilių. Greitkelyje tai iš kairės, tai iš dešinės siautė stiprūs vėjo gūsiai, tad reikėjo stipriai laikyti lygsvarą, kad netikėtas vėjo gūsis nenubloktų į gretimą eismo juostą po pralekiančio sunkvežimio ratais. Stebėtina, kaip vėjas akimirksniu keisdavo kryptį 180 laipsnių. Tačiau kartkartėmis pro šalį prašvilpdavo prie tokio vėjo įpratę vietiniai baikeriai. Pastebėjome, kad pasikeitė baikerių aprangos ir motociklų mados – čia vyrauja aukštai iškelti vairai *apehangers* ir sniego baltumo sportbačiai bei iki kelių siekiančios baltos kojinės. Aukštai virš galvos iškeltos rankos ir į priekį ištiestos kojos – *west coast style*.

Nesunkiai suradome kelią į *Hiltono* viešbutį Ouklendo rajone, kuris laikomas vienu iš San Francisco priemiesčių. Ouklendą nuo San Francisco centro skiria vaizdinga įlanka, per kurią nutiesti garsieji San Fran-

Svajonės link
vienos įkvepiančios kelionės istorija
DARIUS ČIBONIS
14

cisko tiltai. Kaip įprasta, krepšius palikę kambary, išvažiavome motociklais apžiūrėti, kuo gyvena San Francisco. Važiavimas sutemose į San Francisco centrinę dalį buvo labai įspūdingas – teko važiuoti aštuonių eilių greitkelio, kuris susipina į logika nepaaiškinamus mazgus, vadinamus *spagečių sankryžomis* (*spaghetti junctions*) – ir reikia labai sutelkti dėmesį, kad nepraleistum reikalingo posūkio ir tame posūkyje ne-

sais keturiais ratais pašoka į orą vadamiesi bloguosius nusikaltėlius. San Francisco gatvės iš tikrųjų turi savo šarmą!

Į akį krito daugybė benamių, kurie kiekvienoje senamiesčio sankryžoje taikydavo progą prieiti ir paprašyti atliekamų monetų. Kiti, susisukę guolius tiesiog prie užsidiariusių parduotuvių durų, ruošėsi žvarbiai San Francisco nakčiai. Iki šiol mums neteko nė viename mieste

matyti tiek benamių. Vienoje šoninėje gatvelėje, pačiame miesto centre, radome vietą motociklams pastatyti ir labai kruopščiai juos surakinome vieną su kitu.

Ieškodami vietos užkasti, vienin-gai nusprendėme boikotuoti greitojo maisto „restoranus“ ir netikėtai užsukome į *San Francisco Jazz Bistro* senamiesčio restoranėlį, kuriame gyvai grojo juodaodžiai džiaz muzikantai. Buvau pasiilgęs šviežio karšto maisto ir jaukios klubinės aplinkos. Nedvejodami užsisakėme butelį šalto kalifornietiško vyno ir spindinčiomis akimis klausėmės melodingo San Francisco džiaz. Geriau ir negalėjo būti – puikiai atsipalaidavome po ilgos kelionės autentiškoje San Francisco aplinkoje.

Įveiktas dar vienas svarbus kelionės etapas – mes pasiekėme ilgai lauktą Vakarų pakrantę.

Bus daugiau

išlįstum į gretimą juostą, nes kiekvienoje juostoje milžinišku greičiu lekia transporto srautas – neatsargiai išlįsi ir tave gali nublokšti pro šalį lekiantis sunkiasvoris sunkvežimis ar 23 colių chromuotais ratais pasi-puošęs į naktinį klubą skubantis lo-tynoamerikietis. Kad patektume į miesto centrą, turėjome pervaziuoti vieną iš didžiųjų tiltų, kur neįtikėtino stiprumo vėjo gūsiai mėto motociklą tai į kairę, tai į dešinę. Dar viena ekstremalaus važiavimo mokykla!

San Franciskas pribloškė savo di-dingumu ir kartu senajai Europai bū-dingų jaukumu. Buvo džiugu regėti kalnuotas San Francisco miesto gat-veles, kurios rodomos penkiuose iš dešimties amerikietiško veiksmo filmų, kai geriečiai policininkai vi-

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

CHIRURGAI

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

REAL ESTATE

Perku arba išsinuoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti ir per-
ku mišką. Apmokėjimas per banką.
Sendorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Rolandas, tel. +370-616-93194

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Lietuvės ir italo dukra – žiūrimiausios laidos vedėja

Atkelta iš 1 psl.

Susipažinkite – Catherine DeOrio. Gimė italo ir lietuvės šeimoje. „Mano mama mane užmuštų, jeigu nepaminičiau lietuviškosios savo kilmės pusės“, – juokaudama sakė ji žurnalistui Phil Ponce gegužės 29 d. „Chicago Tonight“ laidoje. Catherine – trisdešimt (su nereikšmingu pliusiuku). Ji augo Čikagos priemiestyje Elmwood Park. Dabar gyvena graikų kvartale netoli miesto centro. Vyras – advokatas. Alergijos maistui neturi. Mėgiamiausia spalva – žalia. „Jei būčiau medis, norėčiau žydėti kaip figmedis“, – prisipažino ji. Yra patyrusi ir dramatiškų akimirkų – pvz., kaip jos auksinė žuvytė „nusizudė“ netikėtai iššokusi iš savo stiklinio dubens tiesiai į kriauklės nutekamąjį vamzdį.

Ji jau pasirašė sutartį metams su 11 TV kanalu – WTTW. Catherine turi visas tas neeilines savybes, kurias laidos „Check, Please!“ įkūrėjas ir vyriausiasis prodiuseris David Manilow norėjo pamatyti naujojo vedėjo ar vedėjos asmenyje, kai šią labiausiai Čikagoje žiūrimą visuomeninės televizijos laidą po dešimties metų paliko žinoma *sommelier* Alpna Singh.

Catherine DeOrio aprašo restoranus, bet jų negiria (o tuo pačiu ir nepeikia). Jos komentarus galima skaityti intertinėje svetainėje „Eater“ bei „Vegas“ žurnale. Akivaizdu, kad Catherine gerai jaučiasi prieš televizijos kamerą (ne taip kaip Singh, kuri pati prisipažino nemėgusi savo atvaizdo ekrane). Na, o svarbiausia – „ji tokia miela“ – šio bruožo David Manilow ieškojo mėnesių mėnesiais.

Naujoji vedėja prisipažino, jog laidą žiūri nuo pat pradžių – dar kai ją vesdavo Amanda Puck. „Prisimenu, – sakė ji, – kartą su drauge žiūrėjome ‘Check, Please!’ ir aš prasitariau, kad norėčiau tokio darbo. Grįžusi į savo butelį, kuriame tuomet vienintelis gyvas padaras buvo mano šuo, apkabinau jį, o jis metė į mane nekantrų žvilgsnį: duok man esti, kas man tavo glamonės? Tipiškas šuns elgesys, ar ne?“

Apie Catherine paskyrimą ofi-

cialiai buvo pranešta praėjusį trečią dieną, gegužės 29 dieną, „Check, Please!“ tinklalapyje. 2001 metais Čikagoje gimusios laidos (panašias dabar turi penki kiti miestai, tarp jų San Francisco ir Miami) prodiuseris Manilow teigia, jog DeOrio visiškai atitinka laidos koncepciją: „Ji protinga, puikiai nusimano apie maistą bei vyną. Nuo pat pradžių buvo jausmas – štai, mūsų naujoji vedėja. Catherine vaizdo įrašas – vienas iš ne daugelio – iš karto patiko, o kai susitikome ‘akis į akį’, ji patiko dar labiau. Susižavėjau ja peržiūroje, taip pat jos praeities istorija“.

Konkursas buvo įtemptas. Varžėsi daug žinomų restoraninio pasaulio garsenybių, tarp jų garsaus virėjo Charlie Trotter žmona Rochelle Smith, „Ina’s Kitchen“ savininkė Ina Pinky bei maisto konsultantė Sarah Levy. Tačiau ir mūsų Catherine – ne naujokė televizijos ekrane. Ji dažnai pasirodydavo laidoje „Today“ bei „The Rachael Ray Show“ bei dalyvavo Martha Stewart vadovaujamame satelitiniam radijuje. Be to, ji – „Ball Park hot dogs“, „Hillshire Farms meats“ bei kitų žinomų maisto bendrovių spaudos atstovė.

Paklaustas, ar žiūrovų balsavimas internete suvaidino lemiamą vaidmenį, renkant naująją vedėją, Manilow sakė, kad DeOrio net nebuvo populiariausiųjų trejetuke. Catherine, beje, negali skaityti telesuflerio. Ne nuostabu – pokalbyje su Phil Ponce „Chicago Tonight“ laidoje ji prisipažino, kad yra silpnaregė. Tai neišgydoma, bet kontaktinių lęšių dėka ji mato – ir dirba.

Lemiamas įrašas

Kiekvienas kandidatas privalėjo pateikti videoįrašą, kuriame turėjo įtikinti atrankos komisiją, jog yra pats tinkamiausias šiam darbui. Catherine nenorėjo eiti tradiciniu keliu – ji nutarė parodyti serialą „Law and Order“. Pasinaudojus pažintimis (DeOrio šešerius metus dirbo advokate), pavyko nufilmuoti teismo salėje. Catherine sukurtas „personžas“ – kuli-

Kadras iš laidos „Today Show“ su Savannah. Kairėje – Catherine DeOrio.

narijos ekspertizės liudininkė. „Vis linksmiau negu spoksoti į kamerą“, – aiškino išrinktoji.

Meilė gastronomijai ko gero gimė iš DeOrio susidomėjimo menu. Baigusi mokslus, ji įsidarbino National Gallery of Art italų renesanso tapybos skyriuje. Netrukus gavo Guggenheim stipendiją ir iškeliavo į Italiją. Catherine nemėgsta šiuolaikinio meno, ji – senųjų meistrų tapybos gerbėja, todėl buvo nuostabu artimiau pažinti Venecijos mokyklą. Tačiau ją užvaldė baimė, kad gali neturėti pajamų pragyvenimui didmiesčiuose. „Todėl paklausiau pasiūlymų studijuoti teisę“, – pasakojo lietuviško kraujo turinti moteris. Tačiau baigusi šiuos mokslus nebuvo patenkinta. Ir taip pasuko į kulinariją. Nieko nesakiusi tėvams, net save viduje teisdamas, kad į kažką įtartina investuoja savo laiką, pastangas bei pinigus. Tėvų akyse būti advokate – geresnis užsiėmimas, nei prakaituoti prie plytos.

Neatskirama gyvenimo dalis

Maistas Catherine šeimoje vaidino išskirtinį vaidmenį. Močiutė lai-

kėsi tradicijų ir kas sekmadienį įvairiausiais patiekalais vaišindavo gausius prie stalo susirinkusius DeOrio šeimos narius. Visa giminė gyveno Elmwood Park netoli vieni kitų – už keleto namų, skersai gatvės. Studijuodama ir dirbdama Europoje, DeOrio pasijuto vieniša be savo gausios ir glaudžios šeimos. Italijoje Catherine dažnai ruošdavo pobūvius bei vakarienes, nes suprato, kad „maistas apjungia žmones“.

Iš pradžių ji svajojo gaminti pobūviams, bet po to pasuko kitu keliu – atidarė konsultacinę firmą „Culinary Curator“. Ką gi ji patarinėja? Klausimų – daugybė. Tarkim, skambina iš „Fitness“ žurnalo: „Vasara jau čia, gegužinės... O piknikinis maistas, žinome – ne pats sveikiausias. Ką galėtumėte pasiūlyti?“

Anot Catherine, viskas leistina su saiku – ypač gamtoje. Nors bulvių mšrainę galima ruošti sveikiau. Ji pataria vietoje tradicinių bulvių ir majonezo, naudoti saldžiąsias bulves ir apšlakstyti jas aliejumi. Iškepti jas ant grotelių. Sumaišyti su raudonaisiais kopūstais, mango, užspausti žalios citrinos, įberti anakardžio riešutų.

Restoranų mados nuolat keičiasi

Ar Catherine dievina maistą? Labai. Restoranuose valgo 8-9 kartus per savaitę. „Kaip?“, – paklausė „Chicago Tonight“ žurnalistas Phil Ponce. Būsimoji „Check, Please!“ vedėja nusi juokė: „Su dideliu noru.“ Tai jos darbas. Tirti, kas vyksta mitybos pasaulyje, kokios yra mados, tendencijos. Čikagoje nauji restoranai atsidaro kasdien. Būtina nors paviršutiniška pažintis. Gali ištisus metus neužsukti į tą patį restoraną antrą kartą.

Pasak naujosios „Check, Please!“ vedėjos, paskutinės restoraninės mados Čikagoje sukasi aplink azijietišką virtuvę – Malaysia, Macau patiekalai yra egzotiškesni ir gal ne tokie žinomi amerikiečiams kaip *sushi*.

Koks yra idealus apsilankymas restorane? Anot Catherine, – „geras, skaniai paruoštas maistas.“ Jai ne taip svarbus maisto pateikimas lėkštėje. „Jeigu patiekalas skanus – aš jį tinkamai įvertinsiu. Pvz., itališkas *osso bucco*. Jei koks sumanus restorano virėjas jį įmantriai pateiks – puiku, tačiau skonio atžvilgiu jis nebūtinai bus geresnis už paties namuose pagamintą, – sako DeOrio. –

Lietuviškoji Catherine DeOrio šeimos pusė: Catherine, močiutė Stephanie Balskienė, mama Janet, tetos Sandra ir Joyce ir Catherine pusserė Stephanie Sewasciuk. Asmeninio albumo nuotr.

Svarbu kad patarnavimas būtų geras, mandagus. Aplinka irgi sukelia tam tikras emocijas, tačiau nereikia prabangaus interjero. Svarbu, kad būtų patogų ir jaukų – kaip šeimoje, kaip savo namuose.”

Pabaigai – lietuviškas desertas

Šiomis dienomis visa žiniasklaida „tampo“ Catherine – „alkani“ žurnalistai nekantriai laukia pasikalbėti su ja. „Viltis – durnių motina,“ – kartojau sau laukdamas naujosios žvaigždės atsiliepimo į mano laiškutį. Kadangi rašau lietuviškam „Draugui“, kvietimas pokalbiui buvo itin nuoširdžiai priimtas.

„Mano mama yra Janet Balskus, – pasakojo Catherine apie lietuviškąją savo šeimos pusę. – Jos tėvai, mano seneliai – Stephanie ir Joseph. Mama turi dvi seseris – dvynę Joyce ir jaunesnę Sandra. Visa lietuviška giminė gyvena Čikagoje, su jais palaikau itin glaudžius ryšius, nes ši šeimos dalis yra mažesnė nei iš tėvo pusės.” Catherine pasakojo, kad jos proseneliai pabėgo iš Lietuvos dar caro laikais, kai šalyje vyko rusifikacija. Senelė gimė jau Amerikoje. Ji augo Brighton Park, o senelis – Bridgeport. Po vedybų apsigyveno Marquette Park ties 70-tos ir Talman gatvių sankryža. „Tuomet tose apylinkėse gyveno tik lietuviai ir airiai,“ – teigė pašnekovė.

Trys Balskutės lankė Šv. Mergeinės Marijos Gimimo parapijos mokyklą bei Marijos gimnaziją. Atrodo, nuo savo kamieno toli nepabėgsi, mat ir Catherine tėvai – Čikagoje gimęs italų kilmės Anthony DeOrio ir lietuvaite Janet Balskus – prieš 42 metus susituokė toje pačioje Šv. Mergeinės Marijos Gimimo bažnyčioje. Jau tada šeima mėgdavo pietauti „Neringos“ valgykloje, 71-oje gatvėje. „Mamos jaunesnioji sesuo moka skaniai kepti kugelį. O mamos ir sesers Joyce

vaikystės nuotrauka kadaise buvo atspausdinta „Drauge“, – prisimena mano pašnekovė. Jaunystėje Balskutės tarpusavyje kalbėdavo lietuviškai. Na, o pačios Catherine lietuvių kalbos žinios? „Galiu pakelti tostą: ‘Į sveikatą!’” – šypsosi ji.

Paklausiau, ar užklusta į lietuviškas maitinimo įstaigas. „O, taip, – atsakė Catherine. – Anksčiau – į ‘Healthy Food’ restoraną Bridgeport, kuris, deja, užsidarė. Taipogi atsimenu ‘Mabenka’. Kol močiutė buvo gyva ten dažnai užeidavome. Mėgstu lietuviškus patiekalus, ypač kai orai šalti. Angliškai mes tai vadiname ‘comfort food’. Ypač atmintini pas močiutę vykę naujametiniai pokyliai. Stalas visuomet būdavo nukrautas dešromis su kopūstais, kugeliu, įvairių rūšių virtinukais. Tai – malonūs prisiminimai. Labiausiai mėgstu kugelį – na, kaip jo nemėgti? O vaikystėje mama mane kasryt maitindavo lietuviška juoda duona. Barščiai – mėgstamiausia sriuba. Tik nekęsdavau jukos – anties kraujo sriubos.” Ji ir pati dabar kartais gamina kugelį, kukulius, bulvinius blynus.

Catherine labai norėtų aplankyti protėvių žemę. Teta Joyce kartu su sūnumi Jonathan Lietuvoje lankėsi prieš porą metų – norėjo sukurti šeimos medį. Ką ji ten labiausiai norėtų pamatyti ir patirti? Būsimoji „Check, Please!” vedėja pakuteno širdį, išvardindama pačias mieliausias ir man vietas – sostinę Vilnių, Kryžių kalną, Kuršių neriją... Na, o pakeliui, žinoma, užsukti paragauti autentiškų patiekalų ir išlenkti bokalą lietuviško putojančio, o gal ir kokį gramą stipresnio.

Birželio 26 d. pradedamos filmuoti rudens sezono „Check, Please!” laidos su Catherine DeOrio. Palinkėkime jai sėkmės. Bus smagu matyti tokią mielą, dinamišką lietuvaite Čikagos televizijos ekrane.

SVEIKATA

Pamirškite Viduržemio jūros dietą – nuo ligų išgelbės Šiaurės Europos mitybos tradicijos

Daugelį metų manyta, kad Viduržemio jūros dieta, kurioje gausu alyvuogių aliejaus ir daržovių, užtikrina sveikatą ir ilgaamžiškumą. Tačiau dabar mokslininkai tvirtina, kad skandinavų virtuvė – dar sveikesnė, be to, mažina širdies ligų riziką.

Šiaurės Europos šalių virtuvėje gausu šviežių uogų, žuvies ir žvėrienos bei laukinių paukščių mėsos.

Suomijos universiteto profesorius Mattis Uusitupa teigė: „Ne visose pasaulio šalyse Viduržemio jūros dieta prigijo, veikiausiai todėl, kad sunku pakeisti mitybos įpročius, dėl kultūrinių, skoninių skirtumų, dėl sunkumų gauti kai kuriuos produktus. (...) Siūloma alternatyva – šiaurietiškoji dieta.”

Pagal restorano Kopenhagoje pavadinimą dietą jau praminė „Noma” dieta. Jau trečius metus iš eilės ji pripažįstama naudingiausia sveikatai.

Tyrime dalyvavo 166 nutukę žmonės iš Suomijos, Danijos, Švedijos ir Islandijos. Dalis maitinosi įprastai, dalis išbandė šiaurietiškąją dietą.

Abi grupės per dieną suvartodavo tiek pat kalorijų. Šiaurietiškosios dietos grupė valgė žuvies, vietoje augančių daržovių ir neskaldytų grūdų gaminių. Vietoje raudonos mėsos valgė paukštieną arba žvėrieną.

Po trijų mėnesių įprastai besimaitinančių asmenų kraujyje blogojo cholesterolio nesumažėjo, pasirinkusių Viduržemio jūros dietą kraujyje jo sumažėjo 4 proc., o gerojo cholesterolio padaugėjo. O nuo šiaurietiškosios dietos kraujyje sumažėjo uždegimą sukeliančių cheminių medžiagų, kurios sukelia širdies ligas.

Delfi.lt

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ”!

A † A
GEDIMINAS KAZĖNAS

Mirė š. m. gegužės 9 d. Atsisveikinome su Gediminu š. m. gegužės 13 d.

Dėkojame kun. Antanui Saulaičiui, SJ už religines apeigas koplyčioje ir atnašautas šv. Mišias PJM misijoje.

Dėkojame artimiems draugams – Pranui Jurkui ir Alfredui Kuliui už šiltą žodį atsisveikinime, PJM misijos chorui, giedojusiam koplyčioje ir šv. Mišių metu, D. Petkui už rūpestį laidotuvėmis.

Jūsų dalyvavimas palengvino mūsų netektį ir skausmą. Jūsų aukas skiriame Lietuvos Dukterų draugijai Gedimino vardu.

Pasilgsime Tavęs, Gediminai.

Žmona Gražina, sūnus Kęstutis ir duktė Ramunė Kazėnai

AUKOJO
LIETUVOS PARTIZANŲ
GLOBOS FONDUI

- \$200** John ir Agatha Dancy, Redondo Beach, CA (viso \$1,800).
- \$150** Romualdas ir Margarita Jagminai, Bridgewater, MA (viso \$725).
- \$100** Richard Klementavičius, Gulf Breeze, FL (viso \$600); Patricia Nelia Paulauskas, Chicago, IL (viso \$500); Regina Setikas, Fair Haven, NY (viso \$850); Mikalina Stancikas, Los Angeles, CA (viso \$1,000); Nijolė Šmulkštienė, Lakeside, MI (viso \$400).
- \$50** Danutė Baltramonaitytė, Chicago, IL (viso \$865); Joana Danilevičius, Chicago, IL (viso \$330); Rimas Kalvaitis, Contoocook, NH (viso \$200); Lithuanian Charitable Society Maironis Park, Shrewsbury, MA (viso \$350); Algis Norvilas, Oak Lawn, IL (viso \$375); Algis Žolynas, Escondido, CA (viso \$175).
- \$40** Henrikas Laucius, Union Pier, MI (viso \$880).
- \$30** Emilija Kutkus, Niceville, FL; Vladas Sinkus, Lemont, IL (viso \$540).
- \$25** Kęstutis Bileris, Richmond Hill, NY (viso \$50); Jadvyga Ignatavičius, Cleveland, OH; Angelė Jonynas, Berlin, CT (viso \$285); Gražina Kenter, Danbury, CT (viso \$1,000); Janina Mikulionis, Sterling Heights, MI (viso \$455); Jonas Ruzgys, Anaheim, CA (viso \$125); Pranas Šimkus, Quincy, MA (viso \$75).
- \$20** Stasė Gricius, Santa Monica, CA (viso \$170); Jadvyga Kloris, Euclid, OH (viso \$230); Casimir Matonis, Sun City, AZ (viso \$140).
- \$15** Vladas ir Stefanija Vasikauskai, Saint Petersburg, FL (viso \$140)
- \$10** Barbara Taraska, Wickliffe, OH (viso \$80); Irena Vilkas, Valencia, CA (viso \$1,085).

Nuoširdžiai dėkojame visiems dosniai
aukojusiems Lietuvos Partizanų Globos fondui.
Lietuvos Partizanų Globos Fondas
2711 West 71st Street, Chicago, IL 60629

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėja, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

www.draugofondas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo” laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), sekmadienį, birželio 9 d., 10 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 minučių prieš šv. Mišias kalbėsime Švč. Jėzaus Širdies litanią. Po Mišių Mozerio salėje bus rodomas filmas, minėsime Gedulo ir Vilties dieną. LB Brighton Park apylinkės valdyba ruošia kugelio ir balandėlių pietus. Visi maloniai kviečiami. Primename, kad kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r. šv. Mišios atnašaujamos lietuvių kalba.

■ **Birželio 9 d. po 11 val. r. šv. Mišių** Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro sodelyje JAV LB Lemont apylinkė rengia gegužinę. Maloniai kviečiame!

■ **Birželio 16 d. 10:30 val. r. JAV LB** Lemont apylinkė maloniai kviečia atvykti prie Pasaulio lietuvių centro sodelyje, Lemont, esančio paminklo ir kartu paminėti Gedulo ir Vilties dieną.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Birželio 8 d. 4 val. p. p. DeKovend** Park (6631S. University Blvd, Centennial, CO) B aikštelėje kartu švęsime Tėvo dieną. Žaisime, sportuosime, dalyvausime įvairiausiose konkursuose. Kviečiame dalyvauti. Daugiau informacijos suteiks Narimantas Gruzdys el. paštu: naras23@comcast.net

■ **JAV LB Michigan apygardos metinis** suvažiavimas vyks birželio 9 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Dievo Apvaizdos parapijos didžiojoje klasėje (25335 W. Nine Mile Rd., Southfield, MI 48033). Suvažiavime bus išklausti

apylinkių pirmininkų bei išdininkų pranešimai ir aptarta ateities veikla.

■ **Kviečiame į Lietuvos valstybinio jaunimo** teatro kamerinį spektaklį „Jis ir Ji“ pagal J. Biliūno ir J. Janulaitytės-Biliūnienės laiškus ir kūrybą. Spektaklis vyks birželio 16 d., sekmadienį, 6 val. v. Estų namuose (4 Cross St. & Veterans Hwy., Jackson, NJ 08527).

■ **Ketvirtoji Centrinio New Jersey Joninių** šventė vyks birželio 22 d. nuo 5 val. p. p. iki 1 val. r. Estų namuose, (4 Cross St. & Veterans Hwy., Jackson, NJ 08527).

■ **Visus, gyvenančius Brooklyn, Manhattan, Bronx, Staten Island, Queens** ir New York mieste bei jo apylinkėse, kviečiame šeštadienį, birželio 23 d., nuo 4 val. p. p. iki 8 val. v. drauge švęsti Joninės Centriniam parke (Great Lawn Southwest Lawn (pietvakarinis kampas), įėjimas iš W. 81 gatvės). 5 val. p. p. šventę pradės folklorinis duetas „Iš Rytų šalelės“. Susipažinsite su Joninių tradicijomis, kartu dainuosime, žaisime, ieškosime Paparčio žiedo. Joninės ruošia JAV LB Manhattan apylinkės valdyba. Daugiau informacijos suteiks Gintarė Bukauskienė tel. 347- 415-6379 arba el. paštu: zybuokle@gmail.com

■ **Liepos 21 d. Švč. Mergelės Marijos** Nekalto Prasidėjimo vienuolijos seserys organizuoja kasmetinį pikniką seselių sodyboje Putnam (600 Liberty Hwy., Putnam, CT 06260). Laukiame atvykstant!

■ **Liepos 25–28 dienomis Quincy, MA,** vyks Lietuvos Vyčių 100-mečio jubiliejinis suvažiavimas.

Ieško giminių

Ieškau savo senelio brolio, kuris mano turimomis žiniomis yra gimęs apie 1885 m. Lietuvoje, Plungės rajone. Prieš Antrąjį pasaulinį karą imigravo į JAV. Mano seneliui rašydavo laiškus iki 1943 m. Po to ryšiai nutrūko. Tiksliai niekas nežino, kurioje valstijoje jis gyveno. Jo vardas turėtų būti Kazimieras arba Antanas, o pavardė Žigus arba Žygas.

Labai prašau jūsų pagalbos ir supratimo nukreipiant ar suteikiant kokią nors informaciją apie šį asmenį. Ką nors žinančius prašome parašyti el. paštu valdemaras.zigus@gmail.com. Iš anksto dėkoju už pagalbą.

Valdemaras Žigus

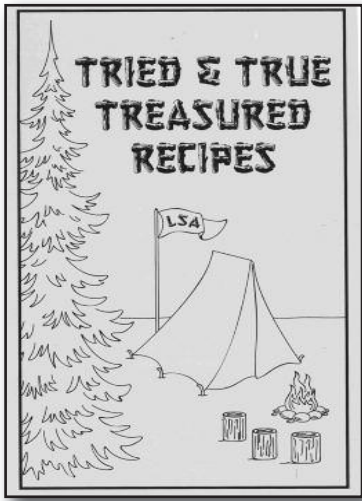
Valio, vasaros atostogos prasidėjo!

ČLM archyvo nuotr.

„Draugo“ knygynėlis

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

„Tried and True Treasured Recipes“

Dar 1955 metais Lietuvos garbės konsulė Čikagoje Josephine (Juzė) Daužvardienė surinko lietuviško maisto gaminimo receptus ir anglų kalba išleido knygą „Popular Lithuanian Recipes“, kurią galite įsigyti ir „Draugo“ knygynėlyje. 2000 metais buvo išleistas jau 12-asis šios receptų knygos leidinys. Tai, kad amerikiečiai domisi lietuviška virtuve, matyt ir paskatino Lietuvių skautų seserijos J. Daužvardienės būrelio skaites rinkti maisto receptus ir išleisti dar vieną – šį kartą ne tik lietuviškų, bet ir kitų šalių virtuvės – receptų knygą.

Išijungti į šį darbą jos pakvietė ne tik skaites, bet ir jų drauges. Ir štai 2012 m. pasirodė šio būrelio narių sudaryta receptų knyga „Tried and True Treasured Recipes“.

Knyga prasideda Jūratės Zelba įžanga, kurioje ji trumpai pasakoja, kam skirta ši knyga. Aurelija Vaičiulaitis pasakoja lietuviškosios skautijos istoriją, o Dalė Gotceitas dėkoja visiems, prisidėjusiems šią knygą išleidžiant.

Knygoje rasite ne tik namuose, bet ir lauko virtuvėje, prie laužo gaminamų maisto receptų – užkandžių, gėrimų, sriubų, antrųjų patiekalų, desertų. Iš viso knygoje 10 skyrių, kurių kiekvienas prasideda naudingais patarimais.

Knygą išleido leidykla „Morris Press Cook Books“, o pelnas bus skirtas Lietuvių skautų sąjungos archyviui.

Knygą galima įsigyti paštu, pridėdant 9.25 proc. mokesť, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą imamas 3 dol. mokesť. Prieš perkant, prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

Kaune birželio 28–30 dienomis vyks Lietuvos jaunimo dienos (LJD) 2013 „Jus aš draugais vadinu“, kuriose dalyvaus ir 16 jaunuolių iš JAV. LJD – katalikiškas renginys Lietuvoje, skirtas jaunimui, organizuojamas kas 3 metus. Lietuvos vyskupų konferencijos teikimu LJD rengia Lietuvos jaunimo pastoracijos centras ir vyskupijų jaunimo centrai.

Jaunimo dienos gimė popiežiaus Jono Pauliaus II sumanymu 1984 metais Romoje. Nuo to laiko kas trejus metus švenčiamos Pasaulio jaunimo dienos, sukviečiančios kelis milijonus jaunuolių. Įvairiose pasaulio šalyse gimė tūkstančiai skirtingų susitikimų, šiandien vadinamų Jaunimo dienomis.

1993 m. Jono Pauliaus II apsilankymo metu Lietuvoje vykęs susitikimas su jaunimu Dariaus ir Girėno stadione tapo sumanymu rengti Lietuvos jaunimo dienas.

1997 m. įvyko pirmosios Lietuvos jaunimo dienos. Tai buvo piligriminis žygis nuo Vilniaus Aušros Vartų į Trakus.

„Draugo“ info

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank,** 2212 West Cermak Road. **Tel. (773) 847-7747**

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS 4536 W. 63 Street Chicago, IL 60629 (Skersai gatvės nuo „Draugo“) **Tel. 773-284-0100**

„Draugo“ tel. 773-585-9500